

Projecte Lingüístic INS Montserrat Miró i Vilà de Montcada i Reixac

-Aprovat en sessió ordinària del Consell Escolar el 4 de juliol de 2017 [v17.07]

-(La part *Places singulars: plaça de francès i una altra matèria* [punt 4.3.3 del document original] es va aprovar abans en sessió ordinària del Consell Escolar el dia 31 de maig de 2017)

-L'apartat 4.3 *La competència en llengües estrangeres* es va reestructurar i les seves parts *Anglès com a llengua vehicular*, *Places singulars* i *Altres línies d'actuació* [punts del 4.3.3 al 4.3.5], es van modificar i aprovar en sessió ordinària del Consell Escolar el dia 23 de maig de 2018 [v18.05]

-L'apartat 4.1 *La competència lingüística del català* es va modificar i aprovar en sessió ordinària del Consell Escolar el dia 19 de desembre de 2018 [v18.12]

PLA LINGÜÍSTIC de l'INS Montserrat Miró i Vilà. Index

1. Presentació del document.....	5
1.1. Marc normatiu.....	5
1.1.1. En la LEC.....	5
1.1.2. En el Decret de l'ESO.....	5
1.2. Metodologia.....	6
2. Diagnosi del context sociolingüístic: estadístiques i enquestes.....	9
2.1. Dades de l'Idescat.....	9
2.1.1. Una ullada al lloc de naixement de la població de Montcada.....	9
2.1.2. Una ullada al coneixement del català a Montcada i Reixac.....	10
2.1.3. Conclusions.....	11
2.2. Dades del nostre centre.....	12
2.3. Enquesta en el centre.....	13
2.3.1. Metodologia.....	13
2.3.2. Limitacions de plantejament en els models.....	14
2.3.3. Resultats generals i comentaris de l'enquesta per alumnat.....	14
2.3.4. Resultats comparatius entre l'ESO i el Batxillerat.....	19
2.3.5. Resultats de l'enquesta per professorat.....	25
3. Diagnosi del context sociolingüístic: descripció verbal.....	29
3.1. La llengua catalana, com a instrument vehicular i d'aprenentatge.....	29
3.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.....	29
3.1.1.1. El català, vehicle de comunicació.....	29
3.1.1.2. El català, eina de convivència.....	29
3.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana.....	29
3.1.2.1. Llengua oral.....	29
3.1.2.2. Llengua escrita.....	30
3.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita.....	30
3.1.2.4. La llengua en les diverses àrees.....	30
3.1.2.5. Continuitat i coherència entre cicles i nivells.....	31
3.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.....	31
3.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials.....	32
3.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana.....	32
3.1.2.7. Atenció a la diversitat.....	32
3.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua.....	33
3.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua.....	33
3.1.2.10. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO.....	33
3.1.2.11. Materials didàctics.....	34
3.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe.....	35
3.1.3.1. Informació multimèdia.....	35
3.1.3.2. Usos lingüístics.....	35
3.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum.....	35
3.1.3.4. Català i llengües d'origen.....	36
3.2. La llengua castellana.....	36
3.2.1. L'aprenentatge i ensenyament de la llengua castellana.....	36
3.2.1.1. Introducció de la llengua castellana.....	36

3.2.1.2. Llengua oral.....	36
3.2.1.3. Llengua escrita.....	37
3.2.1.4. Activitats d'ús.....	37
3.2.1.5. Alumnat nouvingut.....	37
3.2.1.6. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO.....	38
3.3. Altres llengües.....	39
3.3.1 Llengües estrangeres.....	39
3.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa.....	39
3.3.1.1.1. Desplegament del currículum.....	39
3.3.1.1.2. Metodologia.....	40
3.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera.....	40
3.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera.....	41
3.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula.....	41
3.3.1.1.6. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO.....	42
3.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres.....	43
3.3.1.2.1. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera.....	43
3.3.1.3. Projectes i programes plurilingües.....	43
3.3.2. Altres llengües oficials.....	44
3.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració.....	44
3.4. Organització i gestió.....	44
3.4.1. Organització dels usos lingüístics.....	44
3.4.1.1. Llengua del centre.....	44
3.4.1.2. Documents de centre.....	45
3.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge.....	45
3.4.1.4. Comunicació externa.....	45
3.4.1.5. Llengua de relació amb famílies.....	45
3.4.1.6. Educació no formal.....	46
3.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal.....	46
3.4.1.6.2. Activitats extraescolars.....	46
3.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses.....	46
3.4.1.7. Llengua i entorn.....	47
3.4.2. Plurilingüisme en el centre educatiu.....	47
3.4.2.1. Actituds lingüístiques.....	47
3.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació).....	48
3.4.3. Alumnat nouvingut.....	48
3.4.4. Organització dels recursos humans.....	48
3.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics.....	48
3.4.5. Organització de la programació curricular.....	49
3.4.5.1. Coordinació cicles i nivells.....	49
3.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes.....	49
3.4.5.3. Projectes d'innovació.....	49
3.4.6. Biblioteca escolar.....	50
3.4.6.1. Accés i ús de la informació.....	50
3.4.6.2. Pla de lectura de centre.....	51
3.4.7. Projecte del centre.....	51
3.4.7.1. Pàgina web del centre.....	51
3.4.7.2. Revista.....	51

3.4.7.3. Exposicions.....	52
3.4.8. Xarxes de comunitats virtuals.....	52
3.4.9. Intercanvis i mobilitat.....	52
3.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu.....	52
4. Projecte lingüístic.....	55
4.1. La competència lingüística del català.....	55
4.1.1. Entre els propis professors.....	56
4.1.2. Entre professors i alumnes.....	56
4.1.3. Entre professors i pares.....	58
4.2. La competència lingüística del castellà.....	59
4.2.1. Lectura i comprensió lectora.....	60
4.2.2. Expressió oral i escrita.....	60
4.2.3. Alguns hàbits de l'expressió.....	61
4.3. La competència en llengües estrangeres.....	61
4.3.1. Construir el coneixement de la llengua estrangera.....	63
4.3.2. La llengua estrangera, mitjà de comunicació.....	63
4.3.3. Anglès com a llengua vehicular.....	64
4.3.4. Places singulars. Marc normatiu.....	64
4.3.4.1. Plaça singular de francès i una altra matèria.....	65
Perfil professional.....	65
4.3.4.2. Places singulars: matèries no lingüístiques en anglès.....	65
Perfil professional.....	66
4.3.5. Altres línies d'actuació.....	67
4.3.5.1. Ampliació de l'experiència comunicativa.....	67
4.3.5.2 El projecte e-twinning.....	67
4.4. Pla de Lectura de Centre (PLEC).....	68
4.4.1. Competència lectora (saber llegir) i competència informacional (l'aprenentatge a través de la lectura).....	68
4.4.2. L'hàbit lector i el gust per llegir.....	69
4.4.3. Procés seguit per a l'elaboració del PLEC.....	69
4.5. Recomanacions per redactar amb claredat.....	69
4.6. Pautes per valorar l'expressió escrita.....	71
5. Apèndix.....	73
5.1. Apèndix 1. Dades de l'Idescat sobre població de Montcada i Reixac.....	73
5.2. Apèndix 2. Dades de l'Idescat de coneixement del català.....	80
5.3. Apèndix 3. Models de l'enquesta a alumnes, professors i departaments del nostre centre.....	83
5.4. Resultats de l'enquesta d'alumnes.....	89
5.4.1. Resultats generals.....	89
5.4.2. Resultats comparats entre ESO i Batxillerat.....	92

1. Presentació del document

El PLC s'ha d'entendre com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en un centre educatiu. El Projecte Lingüístic forma part del Projecte Educatiu i ha de tenir present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre i ha de definir-se en aquests grans temes: el paper de la llengua vehicular, el tractament de les llengües curriculars i els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

Els principis expressats en el PLC s'han de desenvolupar en la resta de documents de gestió del centre i s'han de concretar en el pla anual.

En el moment de començar a redactar el present document (2015) el centre no disposa de Pla Lingüístic de Centre (PLC) o, millor dit, se'n va fer un de breu a la dècada dels 90 que ja no resulta operatiu.

1.1. Marc normatiu

1.1.1. En la LEC

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, *d'educació (LEC)*, Títol II, *Del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya*, Article 14, *Projecte lingüístic*, diu:

1. Els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.
2. El projecte lingüístic ha d'incloure els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües en el centre, entre els quals hi ha d'haver en tot cas els següents:
 - a) El tractament del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
 - b) El procés d'ensenyament i d'aprenentatge del castellà.
 - c) Les diverses opcions en relació a les llengües estrangeres.
 - d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües, tant globalment com individualment, a la realitat sociolingüística del centre.
 - e) La continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes.

En el mateix títol II, La LEC fa altres referències rellevants a l'hora de fer un Projecte Lingüístic, de les quals destaquem l'article 18 sobre *Ús i foment del català* :

1. Amb la finalitat de fer present el caràcter vehicular del català en les manifestacions culturals públiques, en els centres educatius públics i en els centres educatius privats sostinguts amb fons públics el català ha d'ésser normalment el vehicle d'expressió en les activitats de projecció externa.
2. Per tal d'aconseguir la cohesió social i la continuïtat educativa en l'ensenyament i l'ús del català, els centres educatius públics i els centres educatius privats sostinguts amb fons públics han de coordinar llurs actuacions amb les institucions i les entitats de l'entorn.

1.1.2. En el Decret de l'ESO

El decret 187/2015, de 25 d'agost, *d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria*, en el seu Article 5 , sobre *Projecte educatiu plurilingüe*, diu:

1. Tots els centres han d'elaborar un projecte lingüístic propi que forma part del projecte educatiu.

2. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular d'ensenyament i d'aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació, i comunicacions amb les famílies.

3. L'objectiu fonamental del projecte educatiu plurilingüe és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació obligatòria, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà, i pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits en les llengües estrangeres que el centre hagi determinat en el projecte educatiu.

4. A l'educació secundària obligatòria es fa un enfocament metodològic de les dues llengües oficials tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir que tot l'alumnat conegui les dues llengües en finalitzar l'etapa. D'acord amb el projecte lingüístic, els centres poden impartir continguts de matèries no lingüístiques en una llengua estrangera.

5. El projecte lingüístic ha de determinar les llengües estrangeres que imparteix el centre, i especificar quina o quines s'imparteixen com a primera llengua estrangera i quina, o quines, com a segona.

1.2. Metodologia

-Es parteix de l'**aplicació informàtica** del Departament d'Educació per elaborar la diagnosi i el projecte lingüístic. Aquest aplicatiu està en format .odt amb macros però la nostra feina no s'ha subrogat pròpiament a la gestió automàtica de l'aplicació sinó que n'hem aprofitat el redactat a) per considerar tots els ítems que es proposen i b) per perfilar la nostra pròpia posició tot recollint les parts del redactat i modificant els aspectes que convinguin fins ajustar-ho a la nostra realitat. Moltes vegades ens hem trobat que cap de les cinc opcions, farcides de determinacions, s'ajustava íntegrament a la nostra realitat. S'ha mantingut en cursiva la descripció original de cada ítem.

-Segons avançava el document s'han realitzat diverses **entrevistes** per tal d'omplir o completar tant el contingut de la diagnosi verbal com del projecte: amb el director, la coordinadora pedagògica, els caps de departament de català, de castellà, de llengües estrangeres, la coordinadora de la CAD, l'orientadora del centre, la professora bibliotecària.

-En alguns casos, aquests departaments han fornit **documents** escrits que s'han incorporat total o parcialment al projecte lingüístic.

-Hem visitat i demanat informació a l'oficina del **Consorci de Normalització** Lingüística a Montcada i Reixac.

-S'han consultat les estadístiques de l'**idescat**.

-S'ha consultat a l'administració del centre per tal d'obtenir les **dades de matrícula** sobre la procedència dels nostres alumnes.

-Hem mantingut diverses reunions amb el departament de matemàtiques per la interpretació de les dades **estadístiques**.

-S'han elaborat **dues enquestes**, una per als alumnes i l'altra per als professors, amb la col·laboració dels departaments de llengües.

-S'ha demanat als tutors la gestió de la **realització** d'enquestes per part dels alumnes, i s'han recollit després.

-El **buidatge** de les enquestes va suposar l'elaboració d'un document de **full de càlcul** que va demanar també el coneixement d'aquest tipus d'aplicacions; en l'ús i el bon funcionament del full de

càlcul ens va assessorar el departament de matemàtiques i també la coordinadora d'activitats.

-El departament de matemàtiques va fornir una inestimable ajuda sobretot en la **interpretació estadística** de les enquestes i conclusions.

-Hem conversat amb l'**Assessora LIC** del Vallès Occidental VI sobre alguns resultats de l'enquesta.

-S'han recollit **propostes** per al projecte provinents dels departaments i amb noves tandes d'entrevistes; en molts casos els departaments han fet una revisió del redactat abans de donar-lo a conèixer a tot el claustre.

2. Diagnosi del context sociolingüístic: estadístiques i enquestes

En aquest apartat el centre ha de descriure la composició sociolingüística del seu alumnat: llengua o llengües familiars, llengua o llengües que fan servir usualment entre ells, nivells de competències lingüístiques que assoleixen al final del nivell educatiu, consum lingüístic i cultural...

També, a continuació, en aquest apartat s'ha de descriure l'entorn sociolingüístic del centre: llengua o llengües presents, llengües dominants, possibilitats d'usar les llengües fora del centre educatiu, recursos per aprendre llengües de l'entorn...

La diagnosi es basa en 1) dades estadístiques de la població que forneix l'Idescat, 2) dades de matrícula del centre, 3) dades d'una enquesta a tots els alumnes del centre, i 4) descripció verbal de la situació en el centre a partir d'un seguit d'ítems que proposa l'aplicació del Departament d'Ensenyament per elaborar diagnosi.

2.1. Dades de l'Idescat

Començarem el treball amb un breu estudi estadístic sobre el coneixement i ús del català de la població de Montcada i Reixac basat en les dades sociolingüístiques del municipi que es poden trobar a l'Institut d'Estadística de Catalunya (*idescat*). En apèndix trobarem una tria de dades rellevants sobre les quals hem realitzat el següent estudi breu que presentem tot extractant-ne algunes.

2.1.1. Una ullada al lloc de naixement de la població de Montcada

Prenem el percentatge de població segons el lloc de naixement de l'any 2015.

	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta Estat	Estranger
Catalunya	64,7%	45,4%	19,3%	18,3%	17,0%
Barcelona	64,0%	45,2%	18,8%	19,6%	16,4%
Girona	65,4%	44,5%	21,0%	13,5%	21,1%
Lleida	70,3%	51,4%	18,9%	11,6%	18,1%
Tarragona	65,5%	44,0%	21,5%	17,4%	17,1%
Barcelonès	58,2%	52,8%	5,3%	20,1%	21,7%
Vallès Occidental	67,7%	44,1%	23,6%	19,8%	12,6%
Vallès Oriental	68,0%	38,7%	29,4%	19,7%	12,3%
Montcada i Reixac	66,3%	26,8%	39,5%	21,3%	12,5%

Sota el nostre punt de vista, la dada més significativa que es pot veure en aquesta taula és que el percentatge de **nascuts a la resta de l'estat** és una mica més gran a Montcada i Reixac (21,3%) que ho és a Catalunya (18,3%), que ho és a les quatre províncies (p. ex., a Lleida 11,6%) i fins i tot, que ho és a les comarques més properes.

També és interessant comprovar que el percentatge **d'estrangers a les dues comarques del Vallès** (12,6% i 12,3%) és significativament inferior al de les altres referències (17% a Catalunya). **Montcada i Reixac** té un percentatge molt **semblant** al d'aquestes dues comarques.

Les mateixes dades referides al lloc de naixement per a Montcada i Reixac durant l'any 2000 són les següents:

	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta Estat	Estranger
Montcada i Reixac	64,91%	22,73%	42,18%	33,08%	2,01%

Podem veure que, aproximadament 1/3 de la població va néixer fora de Catalunya. Gairebé **no** hi havia **població estrangera**.

Veiem dades del 2015 d'origen de la població fora de Catalunya per trams d'edat

Població de Montcada i Reixac que no ha nascut a Catalunya. Any 2015	
De 0 a 4 anys	2,6%
De 5 a 9 anys	5,3%
De 10 a 14 anys	11,6%
De 15 a 19 anys	21,3%
De 20 a 24 anys	21,0%
De 25 a 29 anys	24,6%
De 30 a 34 anys	28,0%
De 35 a 39 anys	26,2%
De 40 a 44 anys	26,2%
De 45 a 49 anys	30,2%
De 50 a 54 anys	45,7%
De 55 a 59 anys	51,8%
De 60 a 64 anys	61,4%
De 65 a 69 anys	68,2%
De 70 a 74 anys	72,8%
De 75 a 79 anys	74,5%
De 80 a 84 anys	67,4%
De 85 anys i més	61,4%

Amb aquestes dues representacions, la taula i el gràfic, podem veure que la major part de les persones grans de Montcada **no han nascut a Catalunya**. Fins i tot, en el grup d'edat **entre 70 i 80** anys, aquest percentatge supera el **70%**.

2.1.2. Una ullada al coneixement del català a Montcada i Reixac

Si ara recollim les dades sobre el coneixement del català que es constata en les enquestes a la població de Montcada i Reixac trobem això:

Edat	No l'entén	No el sap parlar	No el sap escriure	No l'entén
De 2 a 15 anys	5,6%	29,9%	43,4%	5,6%
De 16 a 29 anys	3,4%	15,4%	19,1%	...
De 30 a 44 anys	5,5%	23,2%	35,0%	5,5%
De 45 a 64 anys	6,8%	41,4%	69,3%	6,8%
De 65 anys i més	10,1%	56,3%	86,9%	10,1%
Total	6,2%	32,4%	49,9%	6,2%

En aquesta taula es pot destacar el gran percentatge de gent gran que respon que **no sap parlar català**: a prop del 50% de les persones majors de 45 anys no parla català mai.

Població de 2 anys i més	No l'entén	No el sap parlar	No l'entén
Sense canvi	2,3%	16,9%	2,3%
Després de 1990	27,3%	71,0%	27,3%
De 1990 a 1986	19,5%	59,3%	19,5%
De 1985 a 1981	21,3%	62,6%	21,3%
De 1980 a 1976	20,4%	64,5%	20,4%
De 1975 a 1971	19,9%	71,2%	19,9%
De 1970 a 1966	23,1%	75,9%	23,1%
De 1965 a 1961	20,2%	77,3%	20,2%
De 1960 a 1951	14,3%	71,4%	14,3%
De 1950 a 1941	7,5%	54,8%	7,5%
De 1940 a 1931	5,0%	40,2%	5,0%
De 1930 a 1921	6,1%	28,5%	6,1%
Abans de 1921	0,0%	22,2%	0,0%

Sembla força sorprenent que a la columna «no sap parlar», els percentatges siguin tan grans.

2.1.3. Conclusions

Les conclusions següents es deriven en part de l'experiència de la convivència quotidiana dels professors del centre que porten molts anys al municipi, i que encaixa i es veu reforçada amb les dades que apareixen a les taules de l'*Idescat*.

-A Montcada i Reixac hi ha un nombre molt important de persones que no han nascut a Catalunya, principalment gent gran, persones que molt probablement ja són avis.

-Si creuem aquestes dades amb les del coneixement del català podem veure que aquestes persones diuen tenir un coneixement molt baix del català, fins i tot com per no poder-lo parlar. Sembla evident que les seves vides s'han desenvolupat en la seva llengua materna o en la llengua comuna de l'Estat que és el castellà.

-Per tant, a la majoria de les cases s'ha parlat el castellà, així com també als patis dels col·legis i al carrer. Aquesta situació, segurament, s'ha perpetuat en el temps perquè els fills d'aquestes persones també han parlat el castellà gairebé sempre, i ben poques vegades s'han vist en situació d'haver de passar a parlar el català. I ara els seus nets parlen a casa, principalment, la llengua que utilitzen els seus pares, és a dir, el castellà.

-La millora del coneixement i de l'ús del català passa per l'escola gairebé en exclusiva, ja que

trobar-se'l al carrer serà molt difícil. Però és sorprenent la dada que a prop del 30% dels joves entre 2 i 15 anys digui que no sap parlar el català. Aquests joves, gairebé segur que han rebut totes les classes en el col·legi en català durant uns quants anys, però això no els ha servit per aprendre a parlar-lo o simplement per parlar-lo.

-Les enquestes reflecteixen un ús de parla en català minso: és gairebé segur que la competència es posseeix però la seva pràctica o està en desús o no s'activa plenament.

2.2. Dades del nostre centre

A continuació revisem algunes dades de matrícula del nostre centre del curs 2015-16 que tenen a veure amb les dades sociolingüístiques.

Alumnes de procedència estrangera de l'INS Montserrat Miró i Vilà

Font: dades de matrícula de Secretaria del centre

Curs 2015-2016

País de procedència	Matrícula en l'ESO	Matrícula en el btx.
Amèrica del Centre i del Sud	26	7
Magreb	9	1
Unió Europea	4	
Resta de l'Àfrica	1	
Resta d'Europa	2	
Àsia i Oceania	5	3
Amèrica del Nord		1

Total alumnes matriculats: 517; alumnes d'origen estranger: 59. Percentatge: 11,41% del total.

Curs 2014-2015

País de procedència	Matrícula en l'ESO	Matrícula en el btx.
Amèrica del Centre i del Sud	33	4
Magreb	7	
Unió Europea	2	
Resta de l'Àfrica		
Resta d'Europa	4	1
Àsia i Oceania	7	
Amèrica del Nord		1

Total alumnes matriculats: 515; alumnes d'origen estranger: 59. Percentatge: 11,45% del total.

Curs 2013-2014

País de procedència	Matrícula en l'ESO	Matrícula en el btx.
Amèrica del Centre i del Sud	32	4
Magreb	5	5
Unió Europea	3	
Resta de l'Àfrica	2	
Resta d'Europa	4	2
Àsia i Oceania	3	1
Amèrica del Nord	1	

Total alumnes matriculats: 511; alumnes d'origen estranger: 62. Percentatge: 12,13% del total.

El nombre d'alumnes d'origen estranger, com veiem està entre l'11 i 12% en els tres cursos considerats.

2.3. Enquesta en el centre

2.3.1. Metodologia

-Es van elaborar tres models d'enquesta amb la col·laboració del departament de català i amb la finalitat de copsar quina és la realitat de l'ús del català, del castellà i d'altres llengües en el nostre centre: per a alumnes, per a professors i per a departaments.

-L'enquesta d'alumnes es va fer omplir a tots els alumnes que es trobaven disponibles el dia que el corresponent tutor la va passar a l'hora de tutoria durant les primeres setmanes del curs escolar 2016-17, llevat de les de 2n de batxillerat que ja s'havien completat a finals del curs anterior.

-L'enquesta per a professors es va adreçar només als professors titulars perquè l'omplissin dins d'uns terminis acordats cap al final del curs escolar 2015-16.

-L'enquesta per a departaments era només una petició d'idees i propostes per la part pròpiament dita de «projecte», i contenia un guió d'ítems possibles per inspirar els enquestats a considerar aspectes que potser no tenien del tot presents. Aquesta part, en realitat, es va completar millor amb entrevistes personals amb professors dels departaments.

-La recollida es va fer immediatament després de la realització, i el buidatge la va fer el coordinador LIC durant el primer trimestre del curs 2016-17. Es va usar un disseny de full de càlcul del paquet *Libre Office*. El disseny es va fer de tal manera que cada alumne tenia una línia completa amb un full de 500 i escaig línies, de tal manera que es poden fer recerques creuades (p. ex. quants alumnes que responen *x en aquest ítem, responen y en tal altre*).

-Recollida i buidatge de les enquestes en documents de full de càlcul.

-Interpretació estadística de les enquestes i conclusions amb la col·laboració del departament de matemàtiques.

-Recollida de propostes per al projecte provinents dels departaments.

2.3.2. Limitacions de plantejament en els models

-A l'hora de fer el buidatge de les enquestes es va detectar un error de plantejament: la pregunta «**Vas aprendre a parlar en...**» ha resultat **ambigua**. Es volia preguntar quina és la primera llengua amb la qual l'infant va aprendre a parlar, l'anomenada «llengua de referència». Tanmateix, moltíssims enquestats semblen contestar quina o quines llengües *han après a parlar després*, tenint-ne ja una com a pròpia i aprenent-ne altres per necessitat o per voluntat. Es a dir, la pregunta comportava una *amfibologia* que duia a confondre «una llengua que s'ha après a parlar» i «la llengua amb la qual s'ha après a parlar de petit». Així, molts enquestats que diuen tenir l'àrab com a llengua de la mare i del pare després contesten que han après «en català o castellà», quan volien dir que han après a parlar després el català o el castellà; o trobem gent que contesta que aprenen anglès, etc. En definitiva, tot i que la pregunta es va comptabilitzar com totes, sembla millor no tenir-la en compte.

-Algunes respostes a l'enquesta d'alumnes semblen **incongruents** i es va plantejar la possibilitat de no considerar-les, però era difícil determinar si la incongruència corresponia a una situació real o era una resposta malentesa o malintencionada. Per tant se les ha considerades totes amb els factors de distorsió que puguin comportar.

-Els **totals són diferents per a cada pregunta**, ja que es compten respostes i no alumnes. Així passa 1) que no totes es contesten; i 2) a què algunes preguntes es poden contestar amb més d'una resposta; per ex., el total de respostes sobre la llengua en què escolten CD i música excedeix el total d'alumnes perquè aquesta pregunta la contesta la majoria, i molts contesten que senten música en la seva llengua habitual i en anglès.

-L'enquesta per **professors** es va fer sobre una petita mostra; s'ha compensat amb una enquesta de direcció de contingut més bàsic que es va fer a tots els professors.

-Es pot considerar que l'enquesta no recull cert ús del català *enllà* de l'institut, com a llengua que permet mostrar determinat **nivell cultural** o prestigi, o certa **competència professional** -p. ex., en el món laboral, ser capaç de tractar amb clients etc. que parlin en català-. Cap pregunta permetria recollir això amb cura ni tampoc inferir-ho indirectament.

2.3.3. Resultats generals i comentaris de l'enquesta per alumnat.

1. Quina és la llengua de la teva família:

	de la família		de la mare		del pare	
Català	39	7,9 %	62	13 %	57	12,5 %
Castellà	307	62,4 %	307	65,9 %	308	67,4 %
Català i castellà	103	20,9 %	55	11,8 %	49	10,7 %
Altres llengües*	quines? 43	8,7 %	quines? 42	9 %	quines? 43	9,4 %
total	492	100 %	466	100 %	457	100 %

Total famílies en català: 39 11,27%
 Total famílies en castellà: 307 88,73%
 Total famílies (cat.+cast.): 346 100%
ràtio famílies que parlen cast./cat.: 7,87

Per cada família la llengua de la qual és el **català n'hi ha gairebé 8 on la llengua de referència és el castellà**. La proporció es basa en un concepte de família no especificat que pot incloure famílies monoparentals o també famílies amb avis i oncles, etc.

Encara més cridanera és la següent dada: el nombre de famílies la llengua de les quals és principalment el **català** (39; 7,9%) és **inferior al nombre de famílies que empren una llengua estrangera** (43; 8,7%). *Cum grano salis* es podria dir que *el català és la primera llengua estrangera* al nostre centre -i molt probablement a Montcada i Reixac.

Pel que fa a llengua de mare i pare:

mare	pare		%
català	català	31	7,8 %
català	castellà	26	6,5 %
català	bilingüe	4	1,0 %
castellà	català	19	4,8 %
castellà	castellà	266	66,8 %
castellà	bilingüe	15	3,8 %
bilingüe	català	7	1,8 %
bilingüe	castellà	15	3,8 %
bilingüe	bilingüe	28	6,8 %
total		411	100 %

Buscant la **ràtio** entre [mare i pare en castellà]/[mare i pare en català]: $266/31 = 8,58$.

És a dir, per a cada família on pare i mare parlen **català**, trobem **8,6 que ambdós parlen en castellà**.

2. Vas aprendre a parlar en:

Català	72	13,6 %
Castellà	168	31,6 %
Català i castellà	215	40,5 %

Altres llengües*	quines? 76	14,3 %
total respostes	531	100 %

Tot i que aquesta pregunta va resultar confusa (veure apartat d'errors de l'enquesta), les dades reflecteixen 5,5 alumnes en castellà per cada 1 en català.

Hi ha un 31,6% que contesta que va aprendre en castellà, però hi ha un 62,4% que diu que la llengua familiar és el castellà, discrepància notable que indicaria l'error esmentat.

Molts estrangers, a part de la seva llengua familiar, també contesten que han après català i castellà, les dues llengües, cosa que, de nou, indica un error d'interpretació del sentit de la pregunta on es contesta simplement quines llengües «s'han après» i no *en quina llengua* s'ha après a parlar

3. Et consideres:

Catalanoparlant	39	7,7 %
Castellanoparlant	215	42,6 %
Totes dues coses	218	43,2 %
Parlant d'altres llengües*	quines? 33	6,5 %
total respostes	505	100 %

Combinant amb preguntes anteriors. Alumnes que contesten afirmativament a:

mare cat., pare cat., parlant cat.: 15; proporció en relació a 31 famílies amb mare i pare cat.= 48 %
mare cat., pare cat., parlant bil.: 15; proporció en relació a 31 famílies amb mare i pare cat.= 48 %

mare cast., pare cast., parlant cast.: 162; proporció en rel. a 266 famílies amb mare i pare cast.: 61 %
mare cast.; pare cast.; parlant bil.: 93; proporció en rel. a 266 famílies amb mare i pare cast.: 35 %

4. Creus que el coneixement que tens del català és:

	alt		acceptable		baix		escàs		total respostes	
Comprensió oral	249	52,3%	210	44,1%	10	2,1%	7	1,5%	476	100%
Comprensió escrita	169	35,7%	251	53,1%	48	10,1%	5	1,1	473	100%
Expressió oral	148	31,4%	275	58,3%	39	8,3%	10	2,1	472	100%
Expressió escrita	119	25,4%	274	58,5%	59	12,6%	16	3,4	468	100%

Combinant les respostes. Alumnes que contesten afirmativament a:

Comprensió oral alta del català

compr. oral alta, compr. escr. alta: 142;
compr. oral alta, compr. escr. accept.: 96
compr. oral alta, compr. escr. baixa: 6

ràtio en relació a 249 compr. oral alta = 57 %
ràtio en relació a 249 compr. oral alta = 39 %
ràtio en relació a 249 compr. oral alta = 2 %

Comprensió oral acceptable del català

compr. oral accept., compr. escr. alta: 26
compr. oral accept., compr. escr. accept.: 148
compr. oral accept., compr. escr. baixa: 33

ràtio en rel. a 210 compr. oral accept. = 12 %
ràtio en rel. a 210 compr. oral accept. = 70 %
ràtio en rel. a 210 compr. oral accept. = 16 %

Expressió oral alta del català

expr. oral alta, expr. escr. alta: 73
expr. oral alta, expr. escr. accept.: 65
expr. oral alta, expr. escr. baixa: 8

ràtio en relació a 148 expr. oral alta: 49 %
ràtio en relació a 148 expr. oral alta: 44%
ràtio en relació a 148 expr. oral alta: 5 %

Expressió oral acceptable del català

expr. oral accept., expr. escr. alta: 43
expr. oral accept., expr. escr. accept.: 190
expr. oral accept., expr. escr. baixa: 36

ràtio en relació a 245 expr. oral accept.= 16 %
ràtio en relació a 245 expr. oral accept.= 69 %
ràtio en relació a 245 expr. oral accept.= 13 %

La **comprensió oral** es percep com a més alta que la **comprensió escrita**.

<i>comprensió</i>	oral	escrita
alta	52,3 %	35,7 %
acceptable	44,1 %	53,1 %
total	96,4 %	88 %

<i>comprensió</i>	oral	escrita
baixa	2,1 %	10,1 %
escassa	1,5 %	1,1 %
total	3,6 %	11,2 %

5. Ús del català. On parles la llengua?:

	català		castellà		català i castellà		altres llengües quines?		total	
A casa	48	9,7%	328	66,4%	84	17%	34	6,9%	494	100%
Al barri, al carrer	11	2,3%	395	83,7%	64	13,6%	2	0,4%	472	100%
Amb el professorat	182	37,9%	59	12,3%	230	47,9%	9	1,9%	480	100%
Amb els companys d'institut	5	1,1%	413	89,0%	44	9,5%	2	0,4%	464	100%

Amb els amics	9	1,9%	390	82,1%	70	14,7%	6	1,3%	475	100%
Amb desconeguts	29	6,2%	288	61,9%	135	29,0%	13	2,8%	465	100%
En les xarxes socials (Internet)	9	1,8%	370	73,9%	78	15,6%	44	8,8%	501	100%

Combinant amb respostes anteriors:

Parlo castellà a casa, però ¿com m'expresso en català?

expressió oral català	expressió escrita català	parlo a casa	Resultats	ràtio en rel. al total
alta	alta	cast	37	11,94 %
alta	acceptable	cast	30	9,68 %
alta	baix	cast	5	1,61 %
acceptable	alta	cast	30	9,68%
acceptable	acceptable	cast	145	46,77%
acceptable	baix	cast	27	8,71 %
baix	alt	cast	3	0,97 %
baix	acceptable	cast	16	5,16 %
baix	baix	cast	7	2,26 %
baix	escàs	cast	6	1,94 %
escàs	baix	cast	1	0,32 %
escàs	escàs	cast	3	0,97
total			310	100 %

6. Llengua de resposta

	contesto en català		contesto en castellà	
Quan algú et parla en català:	427	88,6%	55	11,4%
Quan algú et parla en castellà:	7	1,5%	467	98,5%

-És un fenomen força conegut pels sociòlegs que molts catalanoparlants *canvien de llengua* si se'ls adrecen en castellà i també que tradicionalment s'ha considerat de *mala educació* mantenir el català si l'interlocutor és castellà. Només un 1,5% d'alumnes mantindrien el català si se'ls parla en castellà. En alguns casos podria tractar-se de la vella i falsa idea que integrar sigui parlar la llengua de l'altre.

-Un fenomen diferent seria que si se'ls adrecen en català contestin en català. Un 88 % d'alumnes contesten que s'adeqüen *al català* en la resposta, i aquest percentatge d'acceptació sembla molt alt si tenim en compte altres contestacions sobre ús de les dues llengües. En cas de reflectir una situació real hi hauria motius per pensar que la situació del català no és tan desesperada com sembla a primera vista.

7. En quina llengua uses els mitjans de comunicació següents:

	català		castellà		català i castellà		altres llengües		total respostes	
Llibres, còmics	33	6,6%	219	43,5%	221	43,9%	30	6,0%	503	100%
Revistes, diaris	24	5,0%	316	65,3%	124	25,6%	20	4,1%	484	100%
Música, CD	6	0,9%	257	40,4%	101	15,9%	272	42,8%	636	100%
Ràdio, Postcast	36	7,3%	278	56,6%	132	26,9%	45	9,2%	491	100%
Televisió	8	1,6%	350	69,4%	113	22,4%	33	6,5%	504	100%
Vídeo, DVD	9	1,7%	381	73,1%	70	13,4%	61	11,7%	521	100%
Programari	22	4,7%	341	72,2%	93	19,7%	16	3,4%	472	100%
Cinema	4	0,8%	421	84,9%	41	8,3%	30	6,0%	496	100%

-Hem de tenir present que molts alumnes han considerat els llibres de lectura obligatòria dels cursos i l'enquesta no especificava res al respecte.

-El nombre de respostes de música i CD és significativament més alt que a la resta de preguntes, perquè molts alumnes escolten música, a part de català o castellà, en un altre idioma estranger que sol ser l'anglès.

2.3.4. Resultats comparatius entre l'ESO i el Batxillerat

L'enquesta permet fer cerques creuades, per individus, grups o nivells. Vam considerar d'interès comparar les dades de l'ESO i del Batxillerat. Els resultats que anotem només són alguns dels més rellevants dels que s'han processat.

Llengua familiar.

Llengua de la família	ESO	%	BATX.	%	(1) Increment relatiu de %	Ràtio ESO Cast/Cat
Català	28	6,9%	11	12,6%	+82,9%	9,2
Castellà	257	63,5%	50	57,5%	-9,4%	
Català i castellà	82	20,2%	21	24,1%	+19,2%	Ràtio BATX. Cast/Cat
Altres llengües*	38	9,4%	5	5,7%	-38,8%	
Total	405	100%	87	100%	0%	4,5

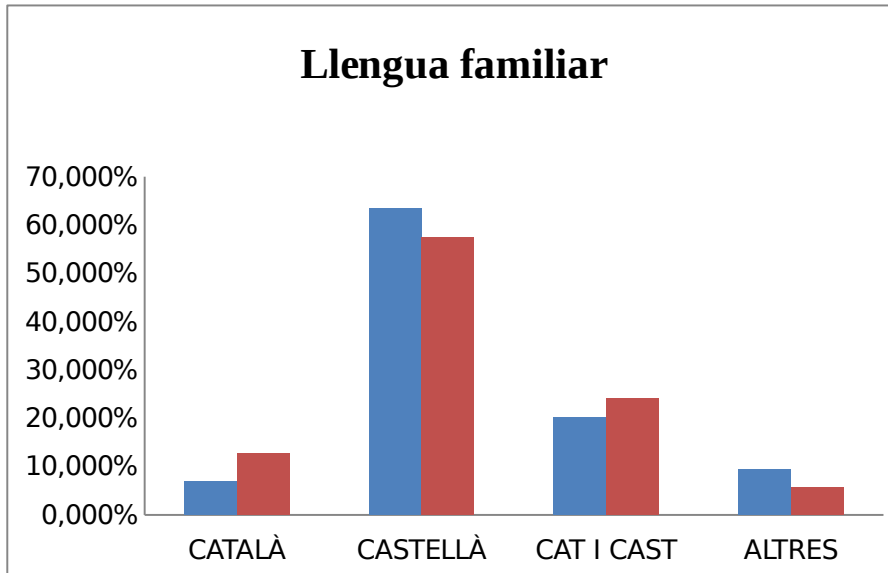
(1): La fórmula es fa establint una ràtio entre percentatges (amb tots els decimals):

$$[(\% \text{ Batx}) / (\% \text{ ESO}) - 1] * 100$$

ex: $12,644 \% (\text{btx}) / 6,914 \% (\text{ESO}) = 1,828753254$;

Increment: $1,829 - 1 = 0,829$; en percentatge: $0,829 * 100 = 82,9\%$

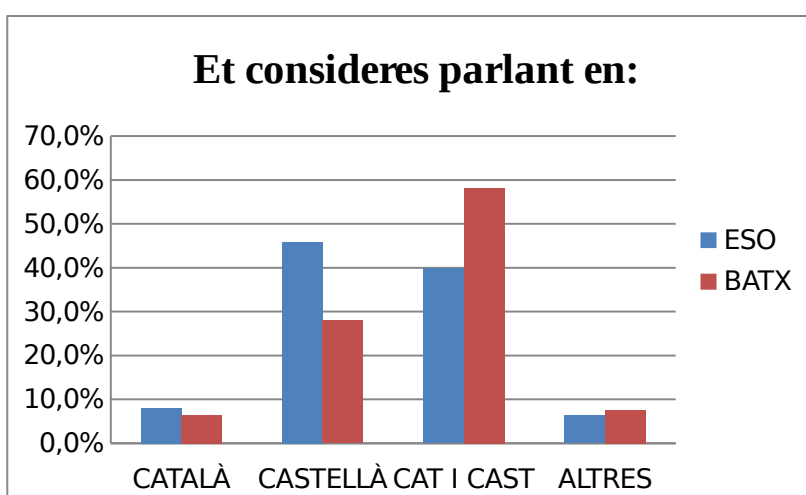
Això permet visualitzar l'augment significatiu del català com a llengua familiar respecte al castellà en el batxillerat en relació a l'ESO.

Et consideres parlant:

	cat.		cast.		bilingüe		altres		total	
ESO	33	8,0%	189	45,9%	164	39,8%	26	6,3%	412	100%
Batxillerat	6	6,5%	26	28,0%	54	58,1%	7	7,5%	93	100%

Cal tenir en compte que aquí alguns alumnes contesten més d'una llengua.

Coneixement del català:

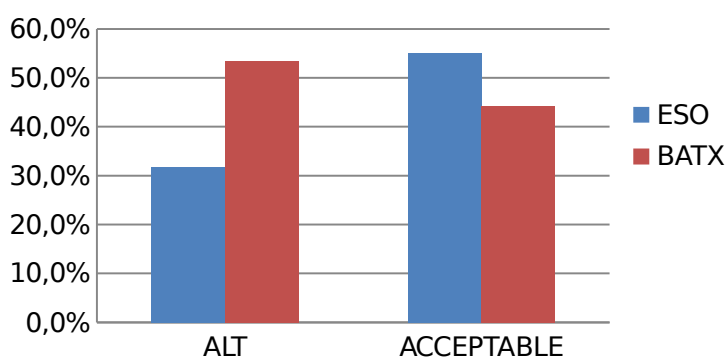
comprensió oral	alta		acceptable	
ESO	186	47,7%	188	48,2%
Batxillerat	63	73,3%	22	25,6%

comprensió escrita	alta		acceptable	
ESO	123	31,8%	213	55,0%
Batxillerat	46	53,5%	38	44,2%

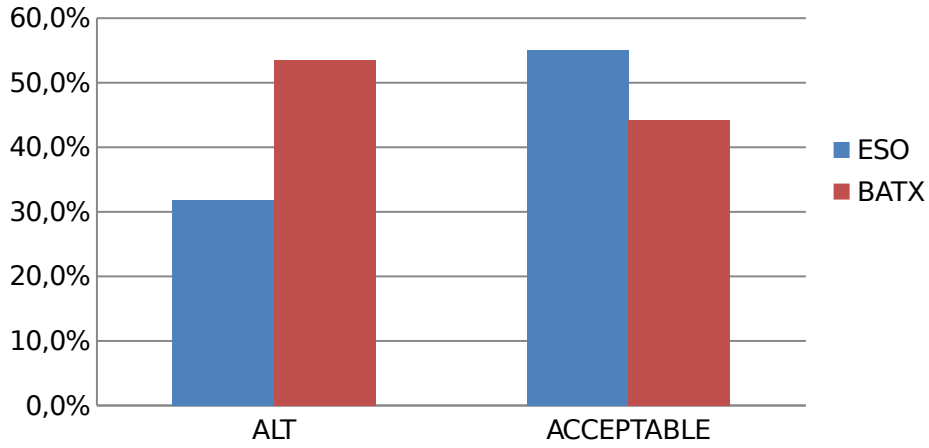
expressió oral	alta		acceptable	
ESO	113	29,4%	231	60%
Batxillerat	35	40,7%	44	51,2%

Expressió escrita	alta		acceptable		baix		escàs	
ESO	83	21,7%	233	61,0%	51	13,4%	15	3,9%
Batxillerat	36	41,9%	41	47,7%	8	9,3%	1	1,2%

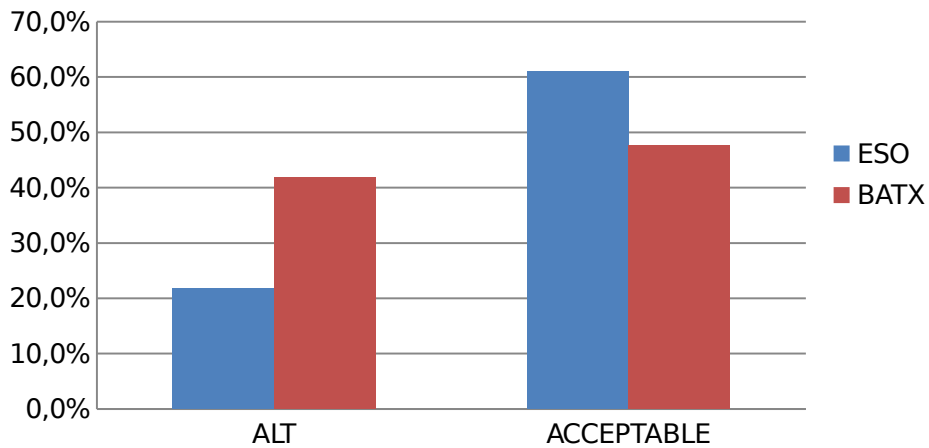
Comprensió oral

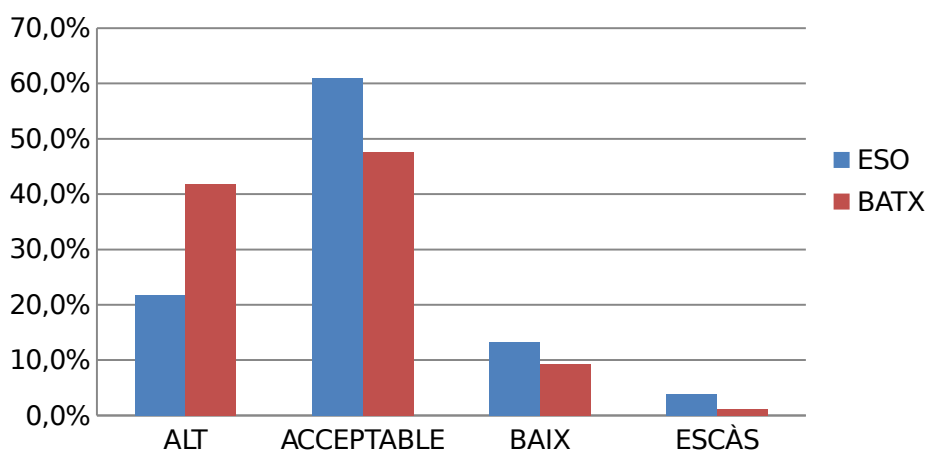
Comprensió escrita

Expressió oral

Expressió escrita

On parles la llengua?

Parlo aquesta llengua en aquestes situacions:

	ESO	%	Batxillerat	%
català a casa	33	8,7%	15	18,1%
castellà al carrer	337	86,9%	58	70,7%
català i castellà al carrer	41	10,6%	23	28,0%
castellà amb companys institut	357	94,2%	56	67,5%
cat. i cast. companys institut	17	4,5%	27	32,5%
castellà amb els amics	338	86,9%	52	62,7%
cat. i cast. amb amics	41	10,5%	29	34,9%
castellà amb desconeguts	243	65,1%	45	54,9%
cat. i cast. amb desconeguts	104	27,9%	31	37,8%
castellà a les xarxes socials (Internet)	314	81,8%	56	69,1%
cat. i cast. a les xarxes socials (Internet)	56	14,6%	22	27,2%

Sembla que l'ús del català és proporcionalment més alt en el batxillerat. Es podria pensar que els anys d'escolarització han millorat l'ús del català, però més fàcilment es pot constatar que les famílies catalanoparlants aporten més alumnes percentualment al batxillerat. A tall d'hipòtesi probable es pot pensar que la seva posició socioeconòmica és proporcionalment millor i això repercuteix en l'aprenentatge.

Llengua de resposta

		ESO		Batxillerat	
Quan algú em parla en català	contesto en català	349	87,9%	78	91,8%
	contesto en castellà	48	12,1%	7	8,2%
Quan algú em parla en castellà	contesto en català	5	1,3%	2	2,4%
	contesto en castellà	384	98,7%	83	97,6%

Mitjans de comunicació

	ESO		Batxillerat	
Llegeixo llibres i còmics en altres llengües	6	1,5%	5	5,7%
Llegeixo revistes i diaris en castellà	272	70,5%	44	50,6%
Llegeixo revistes i diaris en català i castellà	91	23,6%	33	37,9%
Llegeixo revistes i diaris en altres llengües	3	0,8%	6	6,9%
Escolto música i CD en castellà	226	54,3%	31	33,3%
Escolto música i CD en català i castellà	74	17,8%	27	29,0%
Escolto música i CD en altres llengües	110	26,4%	35	37,6%
Escolto ràdio i podcast en castellà	241	62,3%	37	42,5%
Escolto ràdio i podcast en català i castellà	95	24,5%	37	42,5%
Veig televisió en castellà	306	76,9	44	49,4%
Veig televisió en català i castellà	77	19,3%	36	40,4%

Veig televisió en altres llengües	9	2,3%	7	7,9%
Veig vídeo i DVD en castellà	327	81,8%	54	56,8%
Veig vídeo i DVD en català i castellà	47	11,8%	23	24,2%
Veig vídeo i DVD en altres llengües	20	5,0%	15	15,8%
Uso programari en castellà	292	75,8%	49	60,5%
Uso programari en català i castellà	69	17,9%	24	29,6%
Uso programari en altres	6	1,6%	4	4,9%
Veig cinema en català i castellà	31	7,9%	10	11,4%
Veig cinema en altres llengües	9	2,3%	7	8,0%

En el batxillerat s'incrementa l'ús d'altres llengües pels mitjans de comunicació, presumiblement en **anglès** -en molts casos explícitament consignat en l'enquesta-. En alguns casos (lectura de llibres, TV, vídeo) el nombre absolut d'alumnes és molt similar a l'ESO i el batxillerat, evidentment donant uns percentatges força diferents.

2.3.5. Resultats de l'enquesta per professorat

Hem fet dues petites enquestes a professors.

Primera enquesta

La primera estava dissenyada per obtenir dades més detallades però la mostra va ser poc significativa perquè només hi van participar 15 professors, i d'entre els que tenen plaça fixa. De totes formes, consultat el Departament de català i la Assessora LIC del SE del Vallès Occidental VI, i d'acord amb la escassetat de dades, es considera que aquesta enquesta només tindria valor com a mostra indicativa de la **percepció** que el professorat té de l'ús de la llengua catalana en el centre.

Àmbit personal general

Quina és la llengua habitual amb la teva família:				
català	castellà	català i castellà	altres llengües	total
6	5	5	quina? 0	16
37,5%	31,25%	31,25%	0%	100%

Vas aprendre a parlar en:				
6	5	4	0	15
40%	33,33%	26,67%	0%	100%

Et consideres:

més aviat catalanoparlant	més aviat castellanoparlant	totes dues coses	total
8	4	4	16
50%	25%	25%	100%

Llengua de resposta:

	contesto en català		contesto en castellà	
quan algú et parla en català:	16	100%	0	0%
quan algú et parla en castellà:	3	18,75%	13	81,25%

Àmbit acadèmic

Independentment de la titulació sobre competència del català, valora subjectivament de 1 a 5 (menor a major) el grau de coneixement que tens d'aquesta llengua:

Comprensió oral	Comprensió escrita	Expressió oral	Expressió escrita
mitjana: 4,9	mitjana: 4,9	mitjana: 4,6	mitjana: 4,6

Sobre un total de 10 hores lectives estàndard marca quantes hores fas en cada llengua en relació als següents mitjans d'ensenyament-aprenentatge (ha de sumar 10 hores, però també es pot quantificar per pàgines de text emprades i considerar una mitja sobre 10 pàgs.):

	en català		en castellà		en altres llengües		suma total unitats	
en l'exposició oral de classe	110	71,43%	32	20,78%	12	7,79%	154	100%
llibres de text	128	83,66%	5	3,27%	20	13,07%	153	100%
exàmens, exercicis escrits	130	86,09%	1	0,66%	20	13,25%	151	100%
material complementari	114	75%	17	11,18%	21	13,82%	152	100%

Per obtenir aquests números s'han sumat les puntuacions de cada columna per a cada pregunta i s'han dividit pel nombre total de puntuacions a la pregunta corresponent.

Quina llengua utilitzes preferentment quan parles en aquests àmbits:

	en claustre		en consell escolar		en les reunions amb pares	
català	12	70,59%	12	100%	15	78,95%
castellà	5	29,41%	0	0%	4	21,05%
total	17	100%	12	100%	19	100%

Ús de llengua de relació (espontàniament o fora de classe)

	amb els companys		amb els alumnes	
amb més companys o amb més freqüència en català	9	60%	9	56,25%
amb més companys o amb més freqüència en castellà	2	13,33%	3	18,75%
a parts iguals	4	26,67%	4	25,00%
total	15	100%	16	100%

Segona enquesta

La direcció del centre va preguntar a tots els professors del centre, un per un, durant el curs 2016-17 *en quina llengua impartien la classe*. Les dades no detallen tants aspectes com l'anterior però, a canvi, la mostra de 47 professors és exhaustiva. Aquests són els resultats:

Matèries lingüístiques (total 15 professors):

Professors de llengua catalana:	4'5
Professors de llengua castellana:	4,5
Professors d'anglès:	5
Professors de francès:	1

Matèries no lingüístiques (total 32 professors):

Ho fan tot en català:	25	(78,125 %)
Fan servir el català d'entrada però usen ambdues llengües:	4	(12,5 %)
Expliquen en castellà:	3	(9,375 %)

D'ambdues enquestes s'infereix un ús important del català com a llengua de classe tot i que no absolut.

3. Diagnosi del context sociolingüístic: descripció verbal

3.1. La llengua catalana, com a instrument vehicular i d'aprenentatge

3.1.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

3.1.1.1. El català, vehicle de comunicació

El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament, i, per tant, és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge del centre. La llengua catalana és l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques.

El català és utilitzat en la majoria de les activitats d'ensenyament i aprenentatge del nostre centre. Tanmateix, no arriba a una quarta part de professors que s'expressen habitualment en castellà, amb tendència a reduir-se.

3.1.1.2. El català, eina de convivència

Caldrà vetllar perquè la llengua catalana no quedi limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge, per tant, s'haurà de dinamitzar l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana al centre educatiu.

Es té cura de la comunicació formal a les famílies, als actes institucionals, reunions, etc. amb llengua catalana. Però aquesta comunicació en català no és òptima, tanmateix, en les situacions de relació informal, comunicació entre professors i alumnes i alumnes entre ells. El centre té consciència clara sobre la necessitat de l'ús del català en la comunicació quotidiana i treballa per tal d'impulsar actuacions d'ús entre tota la comunitat educativa.

3.1.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.1.2.1. Llengua oral

El centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres. Per al centre el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

El centre treballa en el cursos inicials la variant pròpia del català de la zona (en el cas de l'alumnat d'incorporació tardana també s'introdueix en primer lloc la variant de la zona). Posteriorment s'introdueix el coneixement de la resta de les variants de la llengua. En acabar l'ensenyament obligatori, l'alumnat té un bon coneixement de la variant estàndard del català de la zona.

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de

textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...), però preferentment es fa a l'àrea de llengua i eventualment en la resta d'àrees. No hi ha una consideració específica de la variant del català de la zona ni dels registres de la llengua.

3.1.2.2. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

La majoria del professorat aplica alguns aspectes de l'enfocament metodològic que dóna el currículum, però no s'ha reflexionat conjuntament sobre quins canvis s'han de produir en la pràctica educativa per aplicar les orientacions. Hi ha una part de professorat que considera que l'ensenyament de la llengua escrita és responsabilitat del professor de llengua. S'incorporen algunes activitats funcionals, però els aspectes formals continuen tenint molt més pes en l'ensenyament de les àrees de llengua. Algunes vegades s'aprofiten les situacions comunicatives que parteixen de les àrees per planificar les activitats de llengua escrita.

Pel que fa a la lectura hi ha un plantejament global en el pla de lectura que té en compte que és un procés complex. Les activitats que es proposen de lectura i escriptura sí tenen uns objectius clars i estan vinculats a algunes matèries concretes. No sempre s'estableixen mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats.

3.1.2.3. Relació llengua oral i llengua escrita

En un plantejament integrat de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques, la relació que s'ha d'establir entre la llengua oral i la llengua escrita ha de ser recíproca. Hi ha activitats en què aquesta relació és inherent: la lectura expressiva, el teatre...

No hi ha un plantejament integrat de les quatre habilitats (escoltar, parlar, llegir i escriure). Es fan algunes activitats en què es relacionen les habilitats lingüístiques de parlar i escriure. No sempre es té en compte que per millorar una habilitat cal recórrer al suport que ofereix l'altra. Es fan activitats (diada de St. Jordi, alguns exercicis de classe, lectura de poemes nadalencs, etc.) que fan palesa la relació inherent entre la llengua oral i la llengua escrita: lectura expressiva, dramatització teatral... No hi ha, però, un plantejament global i sistemàtic.

3.1.2.4. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees, el conjunt del claustre n'ha de ser conscient i actuar en conseqüència. Per tal que l'alumnat assoleixi el nivell d'expressió i comprensió en català concretats en els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials

didàctics i l'avaluació.

L'aprenentatge del català es considera responsabilitat preferent del professorat del departament de llengua catalana. Per a l'alumnat nouvingut només es té en compte l'aula d'acollida per fer aquest aprenentatge.

Ara bé, el claustre considera que cal vetllar per l'aprenentatge de l'expressió i la comprensió en català des de totes les àrees del currículum i que se'n faci el seguiment, sense que aquesta consideració s'hagi concretat en unes normes d'actuació comuna. Tanmateix, hi ha professors que, a títol personal i sense ser del departament de català, consideren que també és responsabilitat seva que l'alumnat assoleixi el nivell adequat d'expressió i comprensió en català.

3.1.2.5. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

Per garantir la funció educativa que tenen tots els centres escolars és bàsic que l'equip docent disposi d'un espai per poder coordinar-se i consensuar els principis metodològics que han d'orientar l'ensenyament de les dimensions que marca el currículum, per acordar els usos lingüístics que s'han d'emprar i el seu ensenyament i per fer el traspàs de la informació sobre les característiques de l'alumnat i sobre els valors que es volen transmetre i treballar.

El centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Les programacions i els criteris d'avaluació es revisen periòdicament. Es disposa de protocols per fer el traspàs d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi de professor, quan hi ha un canvi d'etapa i quan hi ha un canvi de cicle. Hi ha coordinació amb els centres de primària que porten alumnes a l'institut. Aquesta coordinació inclou el traspàs d'informació sobre l'alumnat i altres comunicacions orals. Les reunions de coordinació de nivell estan planificades d'una manera sistemàtica, tant pel que fa a la temporització com pel que fa a la temàtica que s'hi tracta (repetidors, aplicació del PAT, dinàmiques de grup, etc.). És voluntat del nostre centre establir com un ítem a valorar els usos lingüístics del català dins d'aquest espai de coordinació.

Pel que fa a les matèries de llengua disposem de les qualificacions de primària de tots els nostres alumnes matriculats, un per un, amb el seu centre de procedència. Reflectirem aquí a títol d'exemple les corresponents a totals de primària dels nostres alumnes de 1r d'ESO del curs 2016-2017 classificats per resultats alts, mitjos i baixos. Tinguem present que els *totals* considerats no són exactament els mateixos per a totes les matèries perquè no es compta amb alguna dada etc.:

Llengua catalana (total 96)			Llengua castellana (total 95)			Ll. estrangera (anglès) (total 96)		
alt/mig alt	mig baix	baix	alt/mig alt	mig baix	baix	alt/mig alt	mig baix	baix
45	28	23	50	25	20	42	25	29
47%	29%	24%	53%	26%	21%	44%	26%	30%

3.1.2.6. Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Els centres que reben alumnat nouvingut aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística de qualitat, de manera que se li faciliti l'accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya en les millors condicions possibles.

Existeix un pla d'acollida, és a dir, un conjunt d'actuacions i mesures organitzatives i curriculars que el centre posa en marxa per tal de facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. S'han establert mecanismes d'avaluació del compliment dels objectius del pla i per actualitzar-lo en funció dels canvis que es puguin produir en el centre. Pel que fa a l'aprenentatge inicial de la llengua, existeixen mecanismes de coordinació que permeten aplicar metodologies de català com a segona llengua de l'alumne nouvingut i estratègies per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees.

3.1.2.6.1. Alumnat que desconeix les dues llengües oficials

Els centres que reben alumnat nouvingut que desconeix les dues llengües oficials del sistema educatiu de Catalunya aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una atenció lingüística personalitzada de qualitat que permeti l'accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari.

Hi ha aula d'acollida, i es considera que el seu tutor és el responsable de coordinar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua. Aquest tutor col·labora amb la resta de docents per facilitar estratègies que facilitin una instrucció comprensible en totes les àrees. S'han establert criteris sobre quin ha de ser el tractament de les llengües curriculars pel que fa a la seqüència d'aprenentatge, que s'apliquen en funció de les possibilitats organitzatives.

3.1.2.6.2. Alumnat sud-americà de parla hispana

Els centres que reben alumnat nouvingut que desconeix la llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu de Catalunya aplicaran estratègies didàctiques i mesures organitzatives per tal d'aconseguir que aquest alumnat rebi una acollida al centre i una atenció lingüística personalitzada de qualitat que permeti l'accés en les millors condicions possibles al currículum ordinari.

En l'aula d'acollida es té en compte la diferència entre l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials i el que en desconeix només una com un dels criteris que ha de guiar l'organització del currículum personalitzat de l'alumnat. En qualsevol cas, s'utilitza la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de l'inici de la incorporació de l'alumnat nouvingut.

3.1.2.7. Atenció a la diversitat

El centre ha de definir com organitza l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, fet que, en temes lingüístics, s'ha de centrar fonamentalment al desenvolupament de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita. Caldrà definir els mecanismes que s'han de posar en funcionament per assolir aquests objectius, els quals fan referència a l'adaptació del currículum, als aspectes organitzatius i a les orientacions metodològiques, comptant amb el suport dels serveis educatius.

Els temes lingüístics també tenen la seva derivada en el terreny de l'atenció a la diversitat -la qual

es considera un principi d'aplicació general al centre. El centre ha consolidat els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre la diversitat de l'alumnat d'acord amb les orientacions del Departament d'Educació. Dins d'aquests mecanismes, es tenen en compte estratègies que fan referència a la participació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge, a la col·laboració entre iguals i a l'ús de materials multinivells. Existeixen espais de reflexió per adequar aquests mecanismes a la realitat canviant del centre.

3.1.2.8. Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

El centre organitza la programació curricular i l'avaluació per potenciar l'ús del català. També s'organitzen activitats que tenen com a finalitat potenciar aquest ús.

El centre té estratègies per potenciar l'ús del català, però no estan coordinades. Es objectiu del centre coordinar aquestes iniciatives, organitzar de manera progressiva la programació curricular i l'avaluació en la potenciació de l'ús del català.

3.1.2.9. Avaluació del coneixement de la llengua

El conjunt d'actuacions previst pel centre en relació a les diferents fases de l'avaluació de l'aprenentatge i l'ús de la llengua inclourà la valoració dels processos d'ensenyament-aprenentatge de les dimensions comunicativa i literària, la gestió del currículum i els mecanismes de coordinació entre el professorat.

Existeixen criteris consensuats en relació a les diferents fases del procés d'avaluació que s'apliquen majoritàriament, que s'ha anat actualitzant d'acord amb les noves orientacions curriculars i amb els nous perfils de l'alumnat. S'avaluen les competències relacionades amb la dimensió comunicativa i amb la dimensió literària en contextos comunicatius i de treball per tasques. Els instruments d'avaluació són diversos i s'apliquen en diferents moments del procés d'ensenyament-aprenentatge. Els resultats de l'avaluació són un element a valorar a l'hora de donar més pes a uns elements del currículum o altres, i per dissenyar l'atenció als alumnes.

3.1.2.10. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO

Presentem també en aquest capítol de l'avaluació els percentatges de superació en les proves d'avaluació diagnòstica i una petita valoració.

Curs 2015-16:

Competència Lingüística: Llengua Catalana (85 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	91,8 %	88,0 %
Expressió escrita	92,9 %	88,9 %
Global	94,1 %	89,6 %

En la competència lingüística a la matèria de Llengua Catalana, aquest curs la mitjana del Centre es

va trobar en el nivell “mitjà-alt”, al mateix nivell del global de Catalunya. A la mitjana històrica de superació d'aquell curs (91.4%) érem per damunt de la mitjana de Catalunya (88.3%).

Per obtenir també una altra aproximació dels nostres resultats, si prenem aquest històric de superació de la prova diagnòstica a 4t d'ESO, del 91,4 %, i en comptes de comparar-lo amb l'històric de superació a Catalunya (88,3%) el comparem amb el percentatge de **superació de la primària** dels alumnes que ens entren aquest curs 2016-17 (és clar que és una comparació entre promocions i alumnes diferents, i sobre quantitats diferents però no exempta de cert valor orientatiu en la mesura que els percentatges de primària siguin semblants cada curs) veiem que el nostre 91,4% va molt per damunt de la superació del català en primària que era del 76%.

Curs 2014-15:

Competència Lingüística: Llengua Catalana (73 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	93,2%	89,4%
Expressió escrita	64,4%	89,8 %
Global	80,8%	88,9 %

En la competència lingüística a la matèria de Llengua Catalana, aquest curs el Centre es va trobar en la frontera entre el nivell “mitjà-baix” i el nivell “mitjà-alt”, per sota dels globals de Catalunya. No obstant, a la mitjana històrica (90.7%) estàvem per sobre de la mitjana de Catalunya (88.0%).

Curs 2013-14:

Competència Lingüística: Llengua Catalana (75 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	88.0 %	88.8 %
Expressió escrita	94.7 %	89.7 %
Global	93.3%	89.8 %

En la competència lingüística a la matèria de Llengua Catalana, el Centre es trobava en el nivell “mitjà-alt” per sobre del global de Catalunya.

3.1.2.11. Materials didàctics

El centre, a l'hora de determinar els material didàctics per a l'aprenentatge-ensenyament de la llengua catalana entesos en un sentit ampli (per tant, també s'han de tenir en compte els materials de les àrees no lingüístiques), aplicarà uns criteris clars i coherents sobre quines han de ser les seves funcions, sobre les característiques que han de tenir i sobre l'adequació al currículum, incloent-hi la dimensió literària.

S'apliquen criteris explícits i compartits per a la selecció de llibres de text i per a la adaptació i/o creació de materials didàctics per atendre la diversitat de necessitats d'aprenentatge i per als materials que es consideren complementaris (diccionaris, textos reals, recursos audiovisuals...). Es

fa un seguiment de l'elaboració de la seqüència didàctica per al tractament de la dimensió literària, que té força continuïtat al llarg de tota l'etapa, i se segueixen criteris sobre quin ha de ser el tractament didàctic de la dimensió literària.

3.1.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

3.1.3.1. Informació multimèdia

La incorporació de les tecnologies de la informació i de la comunicació al sistema educatiu respon al desenvolupament de la societat del coneixement en l'àmbit formatiu. Des d'aquest punt de vista, hi ha una relació directa entre el desenvolupament de les TIC i la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència.

L'actuació envers la relació entre incorporació de les TIC i la llengua vehicular del centre ha depès principalment de la voluntat individual del professorat a l'hora de proporcionar-se el programari que aplica en les seves classes i en les seves actuacions a nivell de centre. Tanmateix, la incorporació de la llengua catalana com a llengua vehicular principal del programari i dels suports digitals en general que produeix el centre pot considerar-se parcialment assolida en el sentit que el centre l'ha incorporat quan ha trobat *facilitats* per fer-ho.

3.1.3.2. Usos lingüístics

La complexa situació sociolingüística de la societat catalana fa que el professorat de llengua treballi explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, per tal de fer de la llengua catalana la llengua d'ús habitual. La resta del professorat hi col·laborarà des de les àrees.

Tot i que el professorat de llengua catalana treballa ja els usos lingüístics, encara ho fa d'una forma personal, sense la implicació de la majoria de l'equip docent. El centre s'ha plantejat treballar explícitament els usos lingüístics, tot fent-ho extensiu a les altres àrees d'aprenentatge.

3.1.3.3. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

Per formar parlants plurilingües i interculturals cal l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, i en castellà com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitats; també el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures. A més, la diversitat lingüística present a les aules del centre i a l'entorn del centre s'aprofita per fer activitats relacionades amb el currículum.

Es valora el bagatge lingüístic de l'alumnat i, a voltes, es fa protagonista en una activitat puntual de classe de l'alumne que té com a llengua familiar una llengua diferent al català o al castellà. No es tracta, però, d'una activitat consensuada per tot l'equip docent.

3.1.3.4. Català i llengües d'origen

Ha d'existir una relació directa entre l'aprenentatge de la llengua i l'establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. Per això, els equips docents han de disposar d'informació sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula per fer-ne ús. També han de tenir present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge de tothom.

Al centre es reconeix i valora la llengua d'origen de l'alumnat. Els equips docents disposen d'informació i tenen present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge. S'han previst estratègies d'avaluació i seguiment i es tenen en compte.

3.2. La llengua castellana

3.2.1. L'aprenentatge i ensenyament de la llengua castellana

3.2.1.1. Introducció de la llengua castellana

El centre, atesa la composició sociolingüística de l'alumnat i la participació o no en un programa d'immersió, assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de l'etapa i estableix criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns que s'ha programat fer-los en el currículum de llengua catalana.

Segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, es vetlla per fer un desplegament del currículum incorporant el treball de les formes d'ús de la llengua castellana menys conegudes pel seu alumnat. S'atenen les atencions individualitzades en llengua castellana.

Es té en compte la realitat sociolingüística de l'alumnat perquè l'entorn és prioritàriament castellanoparlant i amb un nivell de partida deficient. Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà: es té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana, però tot i que la millora de la competència és evident, l'objectiu final d'assolir un nivell òptim en ambdues llengües costa d'aconseguir.

3.2.1.2. Llengua oral

El centre té present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de la llengua castellana inclogui activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers cursos. Es treballa bàsicament la variant estàndard del castellà.

Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals (entrevista, conversa, dramatització, argumentació...). No hi ha una consideració específica de les variants de la llengua castellana tot i que es treballen els registres de la llengua (estàndard, formal, literari, culte...).

3.2.1.3. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions del currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Es farà coordinadament amb l'assignatura de llengua catalana per tal d'aprofitar-ne les transferències.

Se segueix l'enfocament metodològic que dóna el currículum. El centre ha fet passes vers un plantejament coherent sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura que tingui en compte que és un procés complex. Hi ha un pla de lectura global i transversal (PLEC). Tot i que les activitats que es proposen de lectura i escriptura dirigides pels departaments de llengües tenen uns objectius clars, en canvi, les lectures lliures del PLEC que decideixen els alumnes no poden estar lligades als temes de cap departament en especial. No sempre s'estableixen mecanismes de revisió per millorar cadascuna de les dues habilitats, tot i que hi ha certa coordinació amb el professorat de llengua catalana per tal que la planificació de les lectures sigui coherent.

3.2.1.4. Activitats d'ús

El centre preveu l'ús de la llengua castellana en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant: suports comunicatius a l'ús, com ara la revista, la pàgina web, la ràdio o contactes amb altres centres d'indrets de parla castellana amb qui té un programa conjunt. El centre assegura la presència dels recursos TIC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua castellana: com a mitjà d'accés a material divers, per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, per la vàlua afegida que aquestes eines tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació i per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

Puntualment hi ha activitats d'incentivació de la llengua castellana, en especial i de manera molt consolidada, el concurs literari Cervantes per la diada de St. Jordi. També hi ha eventualment tallers de teatre o d'elaboració de revista.

3.2.1.5. Alumnat nouvingut

El centre ha de posar els mecanismes necessaris per tal que l'alumnat que s'incorpora tardanament al sistema educatiu i que no coneix cap de les dues llengües oficials, en acabar l'ensenyament, les conegui ambdues de la mateixa manera.

Tot i que rep més hores de llengua catalana, una part de l'acollida lingüística es fa en llengua castellana. Es procura coordinar el procés d'aprenentatge/coneixement de les dues llengües.

3.2.1.6. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO

Presentem també en aquest capítol els percentatges de superació en les proves d'avaluació diagnòstica de castellà i un breu comentari.

Curs 2015-16:

Competència Lingüística: Llengua Castellana (85 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	92,9 %	86,4 %
Expressió escrita	95,3 %	88,3 %
Global	94,1 %	89,0 %

En la competència lingüística a la matèria de Llengua Castellana, aquest curs la mitjana del Centre es va trobar en el nivell “mitjà-alt”, per sobre del global de Catalunya. A la mitjana històrica de superació (91.8%) estàvem per sobre de la mitjana de Catalunya (88.0%).

Igual que amb el català, podem fer una altra aproximació dels nostres resultats si prenem aquest històric de superació de la prova diagnòstica del castellà a 4t d'ESO, del 91,8 %, i en comptes de comparar-lo amb l'històric de superació a Catalunya (88,0%) el comparem amb el percentatge de **superació de la primària** dels alumnes que ens entren aquest curs 2016-17 (ja hem dit que és una comparació entre promocions i alumnes diferents, i sobre quantitats diferents però no exempta de cert valor orientatiu en la mesura que els percentatges de primària fossin semblants cada curs). Veiem que el nostre 91,8% va per damunt de la superació del castellà en primària que era del 79%.

Curs 2014-15:

Competència Lingüística: Llengua Castellana (74 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	83,8 %	86,2 %
Expressió escrita	89,2 %	87,8 %
Global	82,4 %	86,4 %

El Centre es va trobar en el nivell “mitjà-alt”, per sota dels globals de Catalunya. No obstant, a la mitjana històrica (91.2%) estàvem per sobre de la mitjana de Catalunya (87.8%).

Curs 2013-14:

Competència Lingüística: Llengua Castellana (76 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió lectora	93.4 %	88.8 %
Expressió escrita	88.1 %	90.7 %
Global	93.4 %	90.1 %

El Centre es va trobar en el nivell “mitjà-alt” per sobre del global de Catalunya.

3.3. Altres llengües

3.3.1 Llengües estrangeres

3.3.1.1. Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'alumnat, en acaba l'etapa, ha de conèixer, com a mínim, una llengua estrangera per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.

La primera llengua estrangera és **l'anglès** i el seu ensenyament comença al 1r d'ESO i s'imparteix de forma continuada fins completar l'ESO i el batxillerat.

Els centres educatius podran oferir, de manera opcional per a l'alumnat, una segona llengua estrangera a partir del cicle superior de l'educació primària. El centre planifica l'oferta de la segona llengua estrangera al cicle superior i n'explicita els criteris d'accés. Es vetlla perquè aquesta oferta tingui continuïtat i perquè qui s'encarrega de l'experiència tingui la competència lingüística necessària i formació metodològica actualitzada.

La segona llengua estrangera és el **francès** i s'ofereix en franges d'optatives a partir de 3r d'ESO i successivament, en aquest mateix format, s'ofereix 4t d'ESO i a 1r de batxillerat.

En el centre, històricament, s'havia donat **alemany** i **italià** en algun moment però la manca de recursos humans i no la nostra voluntat ha fet que aquestes ofertes no hagin tingut continuïtat fins el present.

Actualment no hi ha continguts d'**àrees no lingüístiques** que es facin en cap llengua estrangera però el centre havia dut a terme un **PELE** concretat en alguns professors de **Física i Química** i d'**Educació física** que feien algunes de les seves classes en anglès durant els cursos 2007-2010. Tanmateix l'estructuració i implantació d'aquest projecte no es feia com a execució d'un pla emanant del PEC o del PL, i per tant no s'aplicava per nivells sencers sinó en aquelles classes que impartien els professors que voluntàriament l'havien acceptat.

3.3.1.1.1. Desplegament del currículum

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu propis, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat, i ofereix oportunitats d'ús significatiu de la llengua estrangera dins i fora de l'aula i espais d'interacció/comunicació suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

Per millorar el coneixement de la llengua estrangera, la principal estratègia que segueix el centre és preveure agrupaments de diversa tipologia per atendre els diversos ritmes d'aprenentatge, en especial els grups de 4t d'ESO estan dividits en grups de diferent nivell.

Una part significativa dels professors de llengües estrangeres dissenya situacions d'aprenentatge

globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives donen resposta a les necessitats que té l'alumnat, tot tenint en compte una estructura seqüencial de construcció del coneixement, i preveient agrupaments de diversa tipologia (individual, parelles, grups). El departament de llengües estrangeres estableix criteris perquè la programació s'estructuri a partir d'activitats d'aprenentatge que són rellevants i global i fa un seguiment de resultat i de l'aprenentatge de l'alumne.

3.3.1.1.2. Metodologia

El centre vetlla perquè l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de les llengües estrangeres inclogui oportunitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers estadis, contribueixi en el desenvolupament cognitiu de l'alumnat i l'ajudi a esdevenir progressivament autònom per continuar aprenent, i aprengui a treballar en col·laboració, tot respectant la diferència.

El professorat de llengües estrangeres ha consensuat que el desenvolupament competencial implica la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, cosa que implica la comprensió, la reflexió i el discerniment, tenint en compte la dimensió social de cada situació. Sempre que es pot, en coordinació amb altres departament, s'intenta treballar textos en anglès des d'altres àrees, on l'interès immediat pel contingut contribueixi a fer incorporar el medi lingüístic com a propi i es posi de manifest la utilitat de dominar una altra llengua. Se'n fa anualment un seguiment.

És un desideratum del Departament, des de fa anys, comptar amb la presència d'un *auxiliar lingüístic* que permeti consolidar diferents facetes de l'aprenentatge de la llengua. Malauradament, les limitacions pressupostàries han impedit sempre aquest valuós ajut.

3.3.1.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

El centre estableix uns criteris de coherència i continuïtat metodològica per a la tria dels materials didàctics i vetlla per donar oportunitats a l'alumnat per a l'accés a recursos addicionals variats que afavoreixen l'atenció a la diversitat. Cal que s'especifiquin els criteris de coherència i continuïtat metodològica que s'estableixen i com s'atén la diversitat a partir de l'oferta de materials.

Els materials didàctics s'escullen i es consensuen segons les necessitats de l'alumnat i es revisen pràcticament cada curs. Pel que fa específicament als llibres de text, que suposen una despesa significativa per les famílies, es mantenen els 4 anys mínims en tots els departaments.

S'ha de fer constar que aquest textos ja preveuen per avançada l'atenció a la diversitat de l'aula per dalt i per baix. Tot i això, habitualment la revisió i previsió de recursos de diversitat és més acurada per la banda de reforç i per als alumnes amb més dificultats, sense que s'abandoni tampoc la previsió dels que han de servir per a l'ampliació dels coneixements.

Ara bé, una part del professorat incorpora també els seus propis criteris de cerca i d'elaboració de material didàctic tot tenint present l'immens flux d'informació disponible actualment i que prové de la xarxa, de diaris, llibres i revisten que s'editen en format paper o digital, de pel·lícules en DVD, o

de cançons en CD etc. Es difícil no deixar-se «temptar» per les constants ofertes de nous recursos didàctics que surten al pas, en especial pel que fa a l'ensenyament de l'anglès, i que el professor pensa que pot aprofitar satisfactòriament tot i no haver-ho planificat per avançada en l'acord de departament.

3.3.1.1.4. Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

El centre assegura la presència dels recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua estrangera com a mitjà d'accés a material divers i autèntic, per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, per la vàlua afegida que aquestes eines tenen en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació, per diversificar els models lingüístics presents a l'aula i per a la difusió dels resultats de les tasques d'aprenentatge.

Pel que es deia abans de l'immens flux d'informació i recursos disponibles, el centre ha entès que la utilització dels recursos tecnològics permet atendre la diversitat de l'alumnat i n'explora noves possibilitats. S'ha procurat que cada professor del departament compti amb un ordinador portàtil que pugui tenir disponible ràpidament, configurat a la mida de les seves necessitats i amb els recursos a punt per emprar a l'aula amb els canons projectors. Des d'aquesta idea d'eficàcia, sempre hi ha una part del professorat que és molt actiu en aquella exploració i les seves troballes didàctiques es poden incorporar als recursos del departament.

Ara bé, el nostre centre té greus mancances d'infraestructura de les quals cal deixar aquí constància perquè fan al cas. Tot i que disposa de recursos tecnològics, molt sovint aquestes eines no tenen una disponibilitat òptima: a vegades la connexió a la xarxa falla, els ordinadors instal·lats a les aules poden anar lents, la connexió de l'ordinador amb el canó projector o amb el sistema d'àudio pot fallar, etc. En aquestes condicions, la feina d'aplanar les dificultats lingüístiques als alumnes, es converteix a vegades en una lluita d'obstacles. Les facilitats didàctiques de les TIC en aquest terreny que sens dubte són innegables tenen el seu propi contrapunt amb les dificultats per tenir a punt les eines tecnològiques.

3.3.1.1.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

El centre decideix que l'aula de llengua estrangera sigui un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge entenent que aquest espai és la millor garantia per oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb la llengua d'aprenentatge. Per tant, el professorat utilitza aquesta llengua com l'habitual en les interaccions (formals i informals) amb els alumnes vetllant sempre per establir un clima favorable en què l'alumnat se senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament. El centre preveu l'ús de la llengua estrangera en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant: suports comunicatius a l'ús, com ara la revista, la pàgina web, la ràdio...; activitats artístiques, com ara representacions teatrals, cant coral, exposicions...; i contactes amb altres centres d'àmbits locals o internacionals.

El centre no ha fet un plantejament global de com potenciar l'ús de l'anglès tot aprofitant els diversos espais de comunicació. Tanmateix hi ha interaccions informals entre professors i també entre professors i alumnes. En general, s'estimula als alumnes a veure pel·lícules en VO, sèries, cançons, llegir llibres... en qualsevol cas s'intenta establir el valor de llegir o escoltar en la versió originals els productes culturals, és a dir, a preferir-les quan sigui possible.

Hi ha prevista la potenciació de la llengua estrangera en altres àrees tot projectant alguna matèria específica que s'impartiria en anglès com a llengua vehicular.

3.3.1.1.6. Proves d'avaluació diagnòstica de 4t d'ESO

Presentem també, com hem fet en els apartats precedents, els percentatges de superació en les proves d'avaluació diagnòstica de l'anglès i alguna valoració anual.

Curs 2015-16:

Competència Lingüística: Llengua Anglesa (82 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió oral	89,0 %	84,3 %
Comprensió lectora	86,6 %	86,5 %
Expressió escrita	64,6 %	64,8 %
Global	84,1 %	82,4 %

En la competència lingüística a la matèria de Llengua Anglesa, aquest curs la mitjana del Centre es va trobar en el nivell "mitjà-alt", lleugerament per sota del global de Catalunya. A la mitjana històrica de superació (82.5%) estàvem per sobre de la mitjana de Catalunya (79.9%). Es va plantejar per al següent curs que tots els alumnes de 4t d'ESO féssin una quarta hora d'anglès corresponent a una hora de la franja d'optatives.

Igual que amb el català i el castellà, podem fer una altra aproximació dels nostres resultats si prenem aquest històric de superació de la prova diagnòstica de l'anglès a 4t d'ESO, del 82,5 %, i en comptes de comparar-lo amb l'històric de superació a Catalunya (79,9%) el comparem amb el percentatge de **superació de la primària** dels alumnes que ens entren aquest curs 2016-17 -ja hem dit que, tot i ser una comparació "forçada" entre promocions i alumnes diferents potser doni alguna orientació-, veiem que el nostre 82,5% mostra millora en la superació de l'anglès en primària que era del 70%.

Curs 2014-15:

Competència Lingüística: Llengua Anglesa (75 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió oral	92,0 %	88,4 %
Comprensió lectora	88,0 %	84,9 %
Expressió escrita	57,3 %	60,5 %
Global	82,7 %	81,0 %

El Centre es va trobar en el nivell "mitjà-alt", lleugerament per sobre dels globals de Catalunya. A la mitjana històrica (82.1%) també estàvem per sobre de la mitjana de Catalunya (79.3%).

Curs 2013-14:

Competència Lingüística: Llengua Anglesa (76 alumnes)		
Competències	Centre	Catalunya
Comprensió oral	85.6 %	86.2 %
Comprensió lectora	90.8 %	87.2 %
Expressió escrita	67.1 %	55.4 %
Global	82.9 %	80.0 %

Ens vam trobar en el nivell “mitjà-alt” per sobre del global de Catalunya.

3.3.1.2. Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

3.3.1.2.1. Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

El centre planifica la impartició de blocs de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques en la primera llengua estrangera al cicle superior i en justifica la selecció. En la programació d'aquesta opció, s'utilitza la metodologia pròpia de l'àrea i s'inclou suport lingüístic per tal de facilitar la compleció de les tasques i assegurar l'aprenentatge dels continguts. Es vetlla perquè qui s'encarrega de l'experiència tingui la competència lingüística necessària i la formació metodològica de l'àrea.

Com s'ha dit, entre les idees que el centre projecta està la de definir una plaça singular de professor d'una matèria específica que pugui donar les classes en anglès.

Això ja s'ha fet en el nostre centre. En el marc d'un projecte PELE amb el suport del Departament d'Ensenyament, alguns professors del departament de ciències experimentals van impartir classes en anglès en l'ESO i en batxillerat durant tres cursos (2007-2010). Posteriorment, altres professors del centre amb bon nivell d'anglès, han mostrat disposició a introduir aquesta llengua com a vehicle parcial de les seves classes però no s'ha dut a terme en cap projecte.

3.3.1.3. Projectes i programes plurilingües

El centre s'ha plantejat participar en projectes plurilingües o incentivar programes plurilingües, com per exemple, els que permeten potenciar la comprensió de les diverses llengües romàniques o els que permeten potenciar l'autoavaluació de l'alumnat en temes de coneixement de les llengües.

El nostre centre es va plantejar la participació en el programa *e-twinning*. En el moment que va sorgir la iniciativa no es va arribar a substanciar però es manté com a *desideratum* pendent de realitzar.

L'objectiu dins del PL seria que la llengua anglesa sigui un instrument de comunicació real. En la idea del centre figura sobre tot usar la plataforma per posar en contacte els nostres alumnes amb alumnes d'altres centres estrangers.

3.3.2. Altres llengües oficials

Els centres educatius poden potenciar el coneixement d'altres llengües i cultures de l'Estat com a matèria optativa. Tot i que no estem parlant de llengües estrangeres, seria interessant, si escau, obrir un nou apartat que fes referència a altres llengües de l'Estat que es puguin ensenyar al centre. Pensem bàsicament en les experiències d'ensenyament de l'occità, llengua oficial a tot Catalunya, o del gallec que es fan en alguns centres de Catalunya.

En el nostre centre no hi ha res d'això. No ens trobat mai cap alumne que parlés en occità ni mai ningú ha fet arribar la conveniència d'introduir-lo de cap manera.

3.3.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

Els centres docents són espais de convivència, amb capacitat per generar noves complicitats i de sumar tot allò que tenen de positiu totes les cultures; on sigui possible, a més, que l'alumnat d'origen estranger pugui construir, com a ciutadà i ciutadana d'aquest país, una nova identitat compartida i no excloent que, en cap moment, impliqui la renúncia al bagatge lingüístic i cultural de cadascú.

Una de les línies d'actuació és facilitar que els nois i les noies de nacionalitat estrangera (i també el conjunt de l'alumnat) puguin conèixer les cultures i les llengües d'origen, com una manera més de valorar el bagatge cultural i lingüístic que ens aporten a la nostra societat, fet que, de ben segur, a més, també farà possible una millor acollida i una més gran cohesió social.

El centre no ha previst el tractament de les llengües d'origen ni mitjançant la realització de classes en horari extraescolar, ni mitjançant la presència simbòlica en algunes situacions, ni com a recurs a l'aula per treballar la dimensió plurilingüe i intercultural del currículum. En el marc de l'aula d'acollida s'intenta fer visibles elements culturals del país d'origen: escoltar parlar en la llengua d'origen, compartir alguna tradició, presentar receptes culinàries típiques... És objectiu del centre ampliar aquesta dimensió tot fent un ús simbòlic en cartells o treballs o amb presència d'algun llibre a la biblioteca per tal d'afavorir l'autoestima de l'alumnat que té altres llengües.

3.4. Organització i gestió

3.4.1. Organització dels usos lingüístics

3.4.1.1. Llengua del centre

Els rètols, cartells, murals i l'ambientació en general han de ser en català. El centre esdevé un referent d'ús de la llengua.

El centre educatiu ha acordat seguir un criteri lingüístic favorable a l'ús del català en els rètols, els cartells i la decoració general del centre.

3.4.1.2. Documents de centre

Els documents de centre: PEC (i PLC), PCC, i NOFC, amb els continguts i referents de la llengua catalana, han d'impregnar la vida del centre, s'han de revisar i actualitzar periòdicament, els ha de conèixer tot el professorat i cal tenir-los en compte en totes les actuacions per evitar contradiccions entre els continguts dels documents i les actuacions que se'n deriven. S'han fer conèixer, encara que sigui en una versió reduïda, al conjunt de la comunitat educativa.

El centre està en una fase avançada d'actualització dels continguts referits a la llengua catalana en els documents de centre, i s'ha arribat a un consens sobre la necessitat d'ajustar les actuacions a aquests principis expressats en els documents.

3.4.1.3. Ús no sexista del llenguatge

Els centres educatius han d'utilitzar un llenguatge no sexista ni androcèntric. Cal que es treballi amb l'alumnat perquè puguin superar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat.

En general, en tots els documents del centre es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista o no androcèntric. No és una competència que es treballi transversalment a les àrees del currículum, però la tenen en compte alguns professors. En qualsevol cas, hi ha consens en la comprensió que la paraula és una eina de transformació de la realitat social.

3.4.1.4. Comunicació externa

El centre educatiu empra el català en les seves actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb corporacions públiques de Catalunya, institucions i amb les empreses que contracta. També utilitza la llengua catalana en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sens perjudici del dret dels ciutadans i ciutadanes a rebre-les en castellà, si ho demanen. En aquest darrer cas, es farà en format bilingüe català/castellà.

Excepcionalment, i durant el període d'acollida al centre, i sempre que sigui possible, es faran comunicats bilingües català/llengua d'origen per a les famílies nouvingudes.

El centre fa la documentació en català i s'atenen les peticions en castellà que sol·liciten les famílies. Es tenen en compte, quan és possible, les llengües de la nova immigració. En aquest cas, sempre que és necessari i possible, s'apel·la a alumnes que parlin la llengua estrangera i una llengua oficial per facilitar la tasca de traducció.

3.4.1.5. Llengua de relació amb famílies

Segons l'article 20.2 de la Llei de política lingüística, l'escola ha de fer del català la seva llengua de treball i de projecció interna i externa. El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc no ha de comportar

una renúncia a l'ús de la llengua, que és una oportunitat per a la integració de les famílies de l'alumnat i per a la normalització i extensió del seu ús.

Ja s'ha indicat que una mínima part del professorat i del personal d'administració i serveis s'adrecen habitualment en castellà a les famílies de l'alumnat. Forma part dels objectius de centre portar el tema a debat i plantejar la necessitat d'adreçar-nos habitualment en català a totes les famílies de l'alumnat -siguin de parla catalana, castellana o estrangera-.

3.4.1.6. Educació no formal

3.4.1.6.1. Serveis d'educació no formal

El centre educatiu ha de preveure de manera efectiva que, en l'organització i la realització de serveis d'educació no formal al centre (servei d'acollida matinal, menjador escolar, etc.), els adults responsables s'adrecin sempre en català a l'alumnat en qualsevol situació, vetllant per tal que la comunicació de l'alumnat sigui també en català. Per aconseguir-ho ha de garantir la coordinació del centre educatiu amb les persones que duen a terme aquestes activitats.

No tenim cap mena de serveis d'educació no formal i no se'ns ha plantejat mai aquesta qüestió.

3.4.1.6.2. Activitats extraescolars

El centre educatiu ha de preveure de manera efectiva que en l'organització i la realització d'activitats extraescolars (tallers d'estudi assistit, activitats d'educació no formal de l'AMPA o del Pla educatiu d'entorn, Esport a l'escola, etc.) se segueixin els mateixos criteris que s'han establert en el projecte lingüístic. Els responsables d'aquestes activitats s'adreçaran sempre en català a l'alumnat, tant en les situacions formals com en les més informals, vetllant per tal que la comunicació de l'alumnat sigui també en català. Per aconseguir-ho ha de garantir-se la coordinació del centre educatiu amb les persones responsables que duen a terme aquestes activitats.

El centre educatiu veu bé que es desenvolupin activitats extraescolars al mateix centre. Existeix una preocupació per tal que els responsables d'aquestes coneguin i facin seves les orientacions del centre pel que fa al català com a llengua d'ús i al tractament de la diversitat lingüística. Tanmateix no se n'ha fet el seguiment.

3.4.1.6.3. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

L'Acord del Govern de la Generalitat (30 de novembre de 2004) estableix: Per fomentar l'ús del català, el Govern exigirà la presència de la llengua en la contractació pública (...) En general, les empreses contractades per la Generalitat hauran d'utilitzar el català en els rètols, publicacions, avisos i en la documentació adreçada al públic. Quan l'idioma formi part, directament o indirectament, del producte o del servei contractats, aquests hauran de ser en català. Per tant, hom vetllarà perquè en la contractació d'activitats extraescolars les empreses usin el català (cases de colònies, transports, excursions, etc.).

El centre no ha establert cap criteri explícit sobre l'ús del català per part dels serveis externs o dels proveïdors que pugui contractar. Ara bé, de fet tota la comunicació es fa en català perquè la

iniciativa contractant del centre es fa en català i la major part de les vegades el proveïdor intenta donar una resposta que resulti satisfactòria pel client també en el tracte lingüístic.

3.4.1.7. Llengua i entorn

El centre participa en el pla educatiu d'entorn de la població (o es coordina en xarxa) per tal de treballar conjuntament amb les administracions públiques i amb les entitats i garantir la continuïtat i la coherència educativa en temes com l'ús de la llengua catalana, la interculturalitat i la cohesió social.

El centre participa en l'actualitat en el Pla Educatiu d'Entorn de Montcada i Reixac. No treballa en xarxa amb altres centres, administracions públiques o entitats de l'entorn. Aquest PEE del municipi s'ha posat en marxa recentment.

3.4.2. Plurilingüisme en el centre educatiu

3.4.2.1. Actituds lingüístiques

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística i, si s'estableix en el territori d'una altra, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració. Per aquest motiu, el centre educatiu ha de tenir en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i aprofitar-la, tant per afavorir l'autoestima com per enriquir el currículum i les activitats ordinàries del centre.

Tot i no disposar de programes específics, tanmateix el nostre centre treballa activament en la integració lingüística. Es viu un clima de centre favorable al plurilingüisme i a la diversitat cultural. Al nostre centre els alumnes no pateixen insults i menyspreus pel seu origen cultural familiar o pels seus trets. Som conscients que, en cas d'existir pràctiques així, no només contradirien els valors que afirmem en el nostre PEC sinó que també afectarien a més l'autoestima dels alumnes amb totes les conseqüències educatives negatives que se'n deriven. La direcció actua sempre quan es detecta algun indicatiu de conductes xenòfobes.

Per tal de prevenir acuradament el fet discriminatori, el centre actua en diversos nivells:

-En el nivell de la *prevenció*, la qüestió de la interculturalitat i la resolució de conflictes es treballen a la tutoria. Solen haver-hi xerrades i tallers específics en el PAT.

-En el nivell de *resolució* de conflictes es recorre a la mediació. Està en elaboració el projecte de mediació en l'espectativa de posar-lo en marxa el curs 2017-18. Fins ara, tot i no haver-ne com a projecte o amb una figura de «mediador» o de coordinador, hi ha hagut de fet molts exercicis de mediació que s'han dut a terme a través de diferents interlocutors: tutors, departament d'orientació, direcció i amb la intervenció de les famílies si calia.

-En el nivell de la *sanció*, es recorre a la via disciplinària si s'escau. A fi de comptes, l'existència de normes té com a fita vetllar pel compliment dels drets de tothom i reconduir conductes inadequades.

3.4.2.2. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Cal establir pautes d'ús lingüístic favorables a la llengua catalana per a tots els membres de la comunitat educativa i garantir que totes les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn siguin en llengua catalana, sense perjudici que s'arbitrin mesures de traducció en el període d'acollida de les famílies de l'alumnat nouvingut o que es faciliti documentació bilingüe català/castellà o s'atengui oralment en castellà aquelles persones que expressament ho demanin.

El centre ha regulat actuacions que dinamitzen l'ús del català, tot i que la seva pràctica és desigual i no generalitzada en els diferents àmbits. No s'ha articulat una política de mediació lingüística per alumnes nouvinguts, cosa que no vol dir que no s'hagin d'usar mediadors lingüístics puntualment tot aprofitant els recursos disponibles *ad hoc*, tant dels propis alumnes com dels professors que parlen ambdues llengües o perquè troben el pont de comunicació a través d'una tercera llengua com l'anglès o el francès.

3.4.3. Alumnat nouvingut

Amb l'alumnat nouvingut s'utilitzarà sempre el català per fer-ne possible la integració. Cal garantir una atenció individualitzada intensiva en la llengua del centre i que es faci amb metodologia d'ensenyament de llengua estrangera (L2 o llengua nova) i des d'un enfocament comunicatiu, durant el temps necessari.

El centre és sensible a les necessitats de l'alumnat nouvingut i a la conveniència d'adreçar-s'hi en català com a mètode òptim d'aprenentatge de la llengua i també d'integració de l'alumnat nouvingut. Es garanteix una atenció individualitzada intensiva per aprendre aquesta llengua, i es fa amb un enfocament comunicatiu i amb la metodologia adequada. S'avaluen regularment els resultats i se'n fa un seguiment acurat.

3.4.4. Organització dels recursos humans

3.4.4.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

El pla de formació de centre promou activitats de formació al centre educatiu d'acord amb el seu pla de formació específica, com a mesura professionalitzadora i com a element que doni cohesió al treball en equip dels docents d'una entitat educativa. Els objectius d'aquest pla de centre sorgiran a partir de la voluntat i de la capacitat de planificació de l'assessorament per part de les institucions col·laboradores (ICE). Els centres han de determinar les necessitats de formació tant lingüístiques com didàctiques (d'ensenyament de llengües i d'ensenyament en una llengua).

El centre no segueix un pla específic en relació a les necessitats relatives a la formació en temes lingüístics. Cada professor del centre segueix la seva opció personal pel que fa a la formació i a la renovació de la seva tasca metodològica en el que afecta aquests temes.

3.4.5. Organització de la programació curricular

3.4.5.1. Coordinació cicles i nivells

A l'hora d'organitzar globalment la programació curricular de les àrees de llengües, per tal que respongui a les necessitats de l'alumnat del centre, cal establir una coordinació entre el professorat d'un cicle, entre el professorat dels diversos cicles i entre el professorat de nivells diferents encara que, en el cas de l'ensenyament públic, siguin de centres diferents, independentment de la llengua que hi imparteixin.

Hi ha espais de coordinació a tota l'etapa educativa entre totes les llengües curriculars que són les habituals reunions d'equip docent, les reunions de caps de departament, les reunions de departament, el claustre i les reunions extraordinàries que es puguin convocar per algun interès transversal.

3.4.5.2. Estructures lingüístiques comunes

El treball ben executat de les estructures lingüístiques comunes ajuda a assolir els objectius de l'aprenentatge de la llengua catalana, castellana i llengües estrangeres de l'educació primària i secundària. L'eix vertebrador de l'ensenyament de llengües de Catalunya gira entorn del tractament d'aquestes llengües i en com s'organitza l'ensenyament-aprenentatge de les estructures lingüístiques comunes.

El centre ha fet diverses reflexions sobre el tractament de l'expressió, sobretot l'escripta. L'acord del tractament de llengües i de les estructures lingüístiques comunes involucra en principi la coordinació dels professors de llengua quan entren en els diversos aspectes de la gramàtica que s'ha de veure a classe de català, de castellà o de llengües estrangeres. Ara bé, es considera que tots els professors del centre han de tenir en compte uns principis bàsics de metodologia de l'expressió escrita i incidir en la qüestió de com s'ha de redactar: com articular una bona definició (evitant que allò definit entri en la definició, evitar els circumloquis del tipus «és quan...» o «és com...»), conrear la precisió en els termes específics de cada matèria, com estructurar el text tenint en compte els connectors adequats, evitar la repetició de continguts, respondre un examen reprenent l'enunciat de la pregunta, etc. També hi ha hagut acords sobre formes de presentació, formats textuais, netedat, claredat expositiva etc. Tot i això, aquests intents no han acabat de consolidar-se al llarg dels cursos i constatem la necessitat d'una millor coordinació en el tema.

3.4.5.3. Projectes d'innovació

El centre participa en projectes d'innovació pel que fa referència a l'aprenentatge/ensenyament de les llengües.

El centre no participa en cap projecte d'innovació que repercuteixi en tot el centre pel que fa a l'ensenyament/aprenentatge de les llengües.

3.4.6. Biblioteca escolar

La biblioteca escolar és un centre de recursos, un espai d'aprenentatge i de suport al desenvolupament de les àrees curriculars, on es pot trobar tot tipus d'informació en diferents suports, que ha d'estar a l'abast de l'alumnat, del professorat i de tota la comunitat educativa. La composició del seu fons ha de respondre al nivell educatiu de l'alumnat del centre i ha de preveure la diversa tipologia dels seus usuaris. La llengua dels documents ha de ser preferentment la catalana, però també el fons ha de tenir en compte les llengües curriculars i la diversitat lingüística de l'alumnat. Tanmateix, el fons s'ha de mantenir actualitzat i ha d'haver-hi un equilibri entre els materials de ficció i els de coneixements, un 60% i un 40% aproximadament. La dinamització de la biblioteca escolar comprèn la planificació i el desenvolupament de diferents programes, propostes i activitats de foment de la lectura i el pla de lectura de centre.

El centre té una biblioteca amb un volum de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la seva comunitat educativa. Tot i que porta registre de tots els volums que conté, la proporció dels que són en català/castellà, o en altres llengües, o la proporció de ficció/assaig no està quantificada. De moment l'e-Pèrgam no forneix una aplicació per fer aquesta comptabilitat de forma directa.

Des de la biblioteca s'impulsen activitats de foment de la lectura de forma periòdica. Pel que fa a les activitats de foment de la lectura i accés i ús a la informació, el centre té una planificació anual. Tenim intenció de mantenir contacte i treballar coordinadament amb les biblioteques públiques de l'entorn.

3.4.6.1. Accés i ús de la informació

L'accés i ús de la informació o la competència informacional, té com a objectiu la promoció d'activitats encaminades a l'adquisició de les habilitats i destreses necessàries per ajudar l'alumnat a reconèixer quan la informació és necessària, com localitzar-la, com avaluar-la i com comunicar-la de forma efectiva, amb l'objectiu de transformar-la en coneixement personal. Aquest plantejament implica el desenvolupament d'habilitats de pensament, d'ús de tecnologies d'informació i d'ús de fonts d'informació general. El treball de la competència informacional ha de ser assumit per tot el professorat en col·laboració amb la biblioteca del centre, entesa com a espai transversal de suport en el desenvolupament de les àrees curriculars. En aquest procés formatiu s'ha de tenir en compte la situació sociolingüística actual de la societat catalana, amb el català com a llengua vehicular i la presència de les llengües curriculars i les de la nova immigració.

El centre realitza activitats de cerca i ús de la informació amb el seu alumnat de forma esporàdica i sovint lligades a una matèria o a cursos concrets.

El centre ha començat a elaborar una planificació, recollint les activitats de cerca i ús de la informació que es fan a les aules, als departaments, als cicles i a la biblioteca. Majoritàriament les activitats se centren en la cerca i localització d'informació a través d'Internet. Es pretén que a través del PAT els alumnes s'introdueixin en la competència informacional de recerca de dades per Internet i de saber destriar la informació rellevant, localitzar les fonts textuais, discriminar registres diversos i presentar la informació en la llengua del centre.

L'objectiu final d'aquesta adquisició d'habilitats i destreses és permetre a l'alumne transformar la informació en coneixement personal.

3.4.6.2. Pla de lectura de centre

El Pla de Lectura de Centre (PLEC) és el conjunt d'objectius i metodologies per promoure: 1) l'aprenentatge de la lectura, entès com una progressió ascendent en l'adquisició de la comprensió lectora, 2) l'aprenentatge a través de la lectura, entès com la capacitat de cercar, comprendre i assimilar textos amb una finalitat investigadora concreta, 3) el gust per llegir, entès com l'adquisició d'un hàbit basat en el gaudi, i 4) la formació d'usuaris, entesa com l'adquisició de les eines, tècniques i metodologies de les diferents formes d'accés tant a la lectura com a font d'informació com a la lectura com a font de gaudi.

El centre educatiu ha de treballar en col·laboració activa amb les famílies (AMPAS) i altres institucions, com poden ser les biblioteques públiques i les administracions (plans d'entorns, plans municipals...).

El PLEC ha de reconèixer la complexa situació sociolingüística de la societat catalana, i vetllar perquè el català continuï essent la llengua vehicular i d'aprenentatge, a la vegada que hi hagi una presència adequada de les altres llengües curriculars i un reconeixement de les de la nova immigració.

El centre té el seu propi PLEC, que recull en plenitud tot el concepte de desenvolupament de l'hàbit de la lectura: gust per la lectura, capacitat informacional, atenció a la diversitat sociolingüística amb el català com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

3.4.7. Projecte del centre

3.4.7.1. Pàgina web del centre

El centre té una pàgina web que li permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. S'hi pot trobar tota la informació que necessita l'alumnat i les seves famílies: documentació, informació sobre els estudis que es fan al centre, característiques, programació de sortides, activitats extraescolars, participació en projectes... La web és en llengua catalana, tot i que pot haver-hi escrits en altres llengües si corresponen a activitats fetes en altres llengües curriculars.

La pàgina web és un recurs compartit per tota la comunitat educativa. Amb el temps i l'experiència hem aconseguit que hi hagi uns mecanismes regulars d'actualització i que aquesta es correspongui a la dinàmica del centre. La vida del institut resulta molt activa i això es fa palès quan la web vol estar al dia en reflectir sortides, jornades especials, notícies rellevants, etc. a banda de la informació més «estable» del centre. Es té clar el paper del català com a llengua vehicular i, per tant, de referència del centre.

3.4.7.2. Revista

El centre té una revista que permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. Serveix per treballar el llenguatge periodístic amb l'alumnat i per difondre les activitats i els treballs en què es participa. També hi ha espais de reflexió dedicats bàsicament a les famílies.

S'ha editat en diverses ocasions una revista del centre com iniciativa personal d'un professor o d'un grup de professors, però no ha estat mai un recurs compartit per tot el professorat o la comunitat educativa.

3.4.7.3. Exposicions

El centre organitza, amb la col·laboració d'organismes públics o d'entitats, exposicions sobre temàtica relacionada amb el món de l'educació. Es prioritza que siguin en llengua catalana.

Esporàdicament s'organitzen exposicions al centre que tinguin objectius lligats al projecte educatiu. S'organitzen segons les ofertes que arriben al centre, segons els treballs que es van produint en les diverses matèries.

3.4.8. Xarxes de comunitats virtuals

El centre potencia l'existència de xarxes de comunitats virtuals en les quals intervenen tant el professorat (per intercanviar experiències, recursos, formació...) com l'alumnat (per treballar aspectes relacionats amb el currículum i l'ús i el coneixement de les diverses llengües presents al centre).

A títol individual, algun professor participa en un espai virtual d'intercanvi d'experiències. Així, hi ha grups que intervenen en experiències de treball en xarxa amb alumnat d'altres centres amb característiques similars, però no és una experiència generalitzada.

3.4.9. Intercanvis i mobilitat

Els intercanvis epistolars, telemàtics i presencials, la col·laboració entre centres i les colònies i estades lingüístiques creen dinàmiques encaminades a millorar la competència lingüística de l'alumnat, a viure necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, a generar bones pràctiques, a facilitar la interrelació sociocultural i a afavorir el coneixement de la riquesa històrica, lingüística i cultural d'altres indrets.

En la programació de cada matèria se solen preparar diverses sortides acadèmiques, que completen el currículum de la matèria en el seu vessant més pràctic, i que, en els viatges a l'estranger, inclouen la millora de la competència lingüística de l'alumnat.

A més el professorat de llengües participa com a departament -però eventualment- en projectes de sortida a l'estranger o d'intercanvi per millorar la competència comunicativa de l'alumne. Aquests projectes no tenen continuïtat ni venen recollits en el PCC.

- Estades professionals a Anglaterra
- Intercanvis amb alumnes d'instituts francesos

3.4.10. Dimensió internacional del centre educatiu

Participació: La dimensió europea i internacional del centre educatiu és garantia de participació en un món global. La incorporació del desenvolupament de la dimensió europea i internacional en les finalitats educatives del projecte de centre permet concretar accions i planificar projectes a curt, mitjà i llarg termini, promoguts i prioritzats des del projecte lingüístic plurilingüe. El desenvolupament de la dimensió internacional del centre dóna oportunitats a l'alumnat i al professorat de conèixer, col·laborar i treballar conjuntament amb altres centres d'arreu del món

per a la millora dels processos educatius vers el diàleg intercultural i la ciutadania activa. Cal que la finalitat de millorar la dimensió europea o internacional del centre s'integri en el projecte lingüístic plurilingüe i els projectes específics estiguin planificats, reconeguts i acceptats per tota la comunitat educativa.

Coordinació: La dimensió europea i internacional del centre educatiu afavoreix la projecció externa del centre i ajuda a la cohesió interna dels equips docents pel que fa a la innovació i la renovació metodològiques. Per facilitar la participació del centre en programes i projectes internacionals és imprescindible la coordinació dels equips docents i dels referents de les diferents llengües impartides al centre educatiu, amb una col·laboració promoguda i prioritzada des del projecte lingüístic plurilingüe. Cal que la comunitat educativa afavoreixi un temps de reflexió compartida per al professorat implicat en projectes internacionals i estimuli l'autonomia de treball entre l'alumnat que hi participa. La coordinació d'actuacions, participants i ús dels recursos lingüístics i comunicatius per a desenvolupar un projecte internacional ha d'estar impulsada en el projecte lingüístic plurilingüe.

El centre incorpora implícitament el desenvolupament de la dimensió europea en les finalitats del seu projecte educatiu en la mesura que fa seus els mateixos valors que alimenten la conformació d'un projecte europeu comú. Sí que incorpora explícitament en el projecte lingüístic la dimensió plurilingüe de l'alumnat.

4. Projecte lingüístic

Si volguéssim fer una síntesi brevíssima del diagnòstic lingüístic i del lloc on posem les nostres febleses per tal d'enfocar els aspectes a treballar podríem proposar aquests tres enunciats: 1) el català es parla poc; 2) el castellà dels nostres alumnes s'usa molt però té poca qualitat; 3) a les llengües estrangeres els cal més interrelacions comunicatives (intercanvis, viatges, servir de vehicle d'altres matèries). Desplegarem les necessitats de cada llengua segons aquest enfoc que *no passa per un índex comú*.

4.1. La competència lingüística del català

A banda dels conceptes, procediments i valors de la llengua catalana que resulten preceptius ensenyar per llei i que apareixen en els diversos nivells de concreció dels curricula, la situació a Montcada i Reixac, i al nostre centre en particular, tal com s'ha descrit a partir dels indicadors precedents, aconsella **emfatitzar** alguns aspectes.

-Tal com s'ha vist a l'enquesta, al nostre municipi el català pot ser considerat sense exagerar com una mena de **«primera llengua estrangera»**: fins i tot hi ha aquí més famílies que sumin en l'apartat «altres llengües» (l'urdú, l'àrab etc.) que famílies que tinguin el català com la seva llengua vehicular pròpia. Trobem els nostres alumnes autòctons d'entorns familiars castellanoparlants que rebutgen el català, o, si més no que es mostren reticents a parlar-lo, o desinteressats per conèixer-lo més.

-Sense dubte, a més, l'experiència de la convivència en el **municipi** no alimenta major interès pel català: en l'entorn del poble, els alumnes no li troben massa utilitat al català, i l'ús social massiu del castellà els confirma aquest desinterès. Manquen usos lingüístics que facin de model. I al pati no s'acostuma a sentir parlar català.

-Davant de la realitat d'una zona en la qual el català es parla poc, el nostre ideari té com a nucli la convicció que la feina a realitzar en aquest terreny ha de ser més **continuada** i persistent. Entenem que en aquestes zones on es parla poc, s'ha **d'insistir més** i no pas afluixar més precisament perquè aquí aquest «producte» no tingui tant èxit o susciti poc interès d'entrada o hi hagi menys famílies que el parlin. Potser a la inversa, en zones on el català és més estès i consistent, tingui més sentit que la insistència s'hagi de fer en l'ensenyament de la llengua castellana. En un cas i en l'altre, l'ideal que orienta la llei seria que l'alumne surti del sistema educatiu amb el mateix nivell de competència aquí i allà, en totes les zones i en les dues llengües.

-En aquesta mateixa ona, la poca presència del català es dóna aquí només en la forma del **bilingüisme** (català/castellà). Es sabut que el bilingüisme és molt positiu des del punt de vista *individual*, perquè millora els recursos cognitius de les persones i facilita la integració de la diversitat. Ara bé, també és clar que des d'un punt de vista *sociolingüístic*, és a dir, posant el subjecte en la *comunitat parlant* i no tant en l'*individu parlant*, implica sempre que una de les dues llengües té una presència preponderant, en detriment de l'altre (**diglòssia**); és a dir, en les societats bilingües, aquestes opten per una llengua com a primera. No hi ha cap dubte que el bilingüisme a Montcada va amb preferència pel castellà.

-Des d'aquest ideari i en aquest sentit, la primera prioritat del nostre enfoc és evitar que la immersió

lingüística que es duu a terme a primària es trenqui en el pas a la secundària, i s'entén que tots els esforços haurien d'anar encaminats almenys a **no perdre** aquest guany assolit. És clar que un segon objectiu immediat i més ambiciós -al que no es pot renunciar- seria **incrementar** la competència lingüística del català.

-Les mesures que considerem que han d'aplicar-se per incrementar aquesta competència en els nostres alumnes passen totes per una major **consciència** de la qüestió per part del **professorat**.

4.1.1. Entre els propis professors

-Potser la primera mesura fruit d'aquesta consciència seria estendre l'ús del català justament **entre el professorat**, és a dir, en la parla viva entre nosaltres. És evident que no es tracta de demanar que es forci la situació comunicativa, sinó que aquest *desideràtum* es vagi acomplint sense que cap interlocutor se senti incòmode.

-Molt en especial, cal estendre la tendència a usar el català entre professors **davant dels alumnes**. Si no es donen experiències d'escoltar parlar en una **situació comunicativa real** i en temps real, sense aquesta exemplaritat, difícilment es pot transmetre als alumnes la idea que el català és una llengua que realment es parla o una llengua normal. Altrament, molts alumnes treuen la conclusió que el català és una mena de llengua administrativa, i la pretensió de fer-la parlar «de normal» és una cosa raríssima que ningú es creu seriosament.

-Si no és possible mantenir en presència d'alumnes un diàleg en català, té també un sentit educatiu mantenir l'ús de català encara que el professor interlocutor ho faci en castellà, sempre, com ja s'ha dit, sense forçar les coses o generar situacions incòmodes entre les persones que potser tenen arrelats costums diferents. Si es prioritza aquesta cura per la llengua quan es parla en presència d'alumnes, s'assumeix que no hi ha res d'inadequat en mantenir una **conversa normal entre dues llengües diferents** que són referencials per a cadascú i que ambdós entenen; que és ben natural poder preguntar en una llengua i poder contestar en una altra. Donar aquest bon model fomenta la imitació de la mateixa conducta i també el respecte a la diversitat lingüística.

4.1.2. Entre professors i alumnes

-En adreçar-se als alumnes, cal que els professors, sempre que no hi hagi cap impediment real, estenguin l'ús del català sense caure en **l'error** de pensar que fent-ho així «marginen» l'alumne que té una altra llengua de referència; o l'error de suposar que «menysten» aquesta altra llengua, o que vulneren els seus drets, o fins i tot, que resultaran més «antipàtics» a l'alumne. Al contrari, donar a tothom el **dret a conèixer el català** sembla l'autèntica actitud de tractar l'altre d'igual a igual i de respectar els seus drets.

-Donada la gran importància que el vehicle lingüístic sobre el que s'ha de suportar tot altre coneixement estigui ben construït, sigui fort i funcioni amb seguretat, el Centre pot considerar oportú per a un nivell educatiu concret o si les circumstàncies ho aconsellen, **fer servir hores de matèries optatives** per reforçar o completar les hores de dedicació de les matèries comunes de castellà i català. En l'actualitat, per ex., a 1r i a 2n d'ESO tenim una hora més de català i una hora més de castellà.

-A banda de les classes de llengua, cal estendre l'ús del català amb la **matèria de classe**. És a dir, s'ha d'intentar usar-lo a classe i amb el material didàctic que es pugui disposar.

-Atès que una de les mancances detectades és el poc abast del **lèxic** emprat, la insuficiència de termes amb el qual es pot desplegar el discurs, la matèria específica de cadascú és una ocasió estupenda per ampliar aquest lèxic en un terreny **tècnic** i concret. Aquesta ampliació no la pot fer -o només la fa de forma molt extraordinària- el professor de llengua catalana.

-Amb aquest objectiu cal triar textos en català si és possible encara que no sigui la matèria de llengua o literatura. En cas de comptar amb diverses edicions adequades, cal prioritzar **versions catalanes** si s'escau, si no són ni en detriment del contingut de la matèria, ni de la claredat expositiva. Ateses les facilitats de trobar informació per via digital, cal considerar sempre la possibilitat de buscar textos en català o fins i tot de traduir al català allò que ens resulti molt adient.

-Naturalment, cal convidar als alumnes que s'esforcin per contestar les **respostes de classe** en català; proposar-los els exercicis i les pràctiques de taller o laboratori en català;

-Tot i que la llei ja precisa algunes d'aquestes qüestions el centre demana que de forma obligatòria els **Treballs de Recerca** de Batxillerat es facin en català (tret dels que es fan en anglès o que pertanyen al departament de castellà). I, en aquesta mateixa línia, es demana estendre la pràctica a **tots els treballs** de classe, els treballs escrits, els dossiers, crèdits de síntesi, les exposicions orals de classe, les presentacions en *power point*, les comunicacions prèvies a un debat, les intervencions espontànies en debats, etc.

-S'ha d'estar amatent a la millora de la **comprensió lectora** en totes les ocasions. A banda de la lectura d'un text en qualsevol classe, de qualsevol matèria que no sigui de les matèries de llengües -sigui humanística o científica-, és encara més adient aprofitar els textos, potser més extensos, que necessàriament apareixen a les matèries de socials, d'activitats alternatives, d'ètiques o ciutadanes, de religió, etc. per aprofundir en la comprensió lectora. I aquestes mateixes matèries forneixen ocasions molt adequades per demanar feines d'expressió **oral**.

-Cal demanar -i tenir certa cura en l'organització- que els **actes públics** de Castanyada, Carnestoltes, St. Jordi, Jornada esportiva, actes de graduació de 4t d'ESO i de 2n de batx. es presentin en català. Estem parlant de la llengua vehicular del acte, dels parlaments o avisos, dels cartells, dels fulletons d'anunci, de les indicacions d'organització, etc. més que d'una actuació en particular de lectura o declamació d'un text en particular o de la lletra de les cançons, la tria dels quals pot seguir altres criteris. En aquests actes, a més, en la mesura que són públics o a la vista del públic (ex. quan es posa una tarima al pati amb equip de **megafonia** que es pot veure i **sentir des de fora**), cal ser particularment curosos ja que l'acte dóna model de la llengua del centre.

-La demanda de participació en **concursos** (St. Jordi, punts de llibre, dibuixos, fotografies o sobre qualsevol particular) s'ha de fer en català (presentació de les bases o explicacions prèvies), i, en la mesura que la presentació comporti títols d'obres, redacció de frases o textos més llargs, s'han de fer en català, llevat que sigui un concurs explícitament en una altra llengua.

-L'ensenyament de les **llengües clàssiques** sembla que ara i aquí vagi només vinculat al coneixement de la cultura clàssica, és a dir, a permetre llegir els clàssics grecs o llatins, o a permetre

conèixer l'origen d'algunes idees. Però cal no oblidar que són matèries que tradicionalment arrelaven en la idea que el coneixement de les **estructures del grec i del llatí** servien no només per entrar en el món clàssic sinó per comprendre la nostra pròpia llengua derivada (català, castellà). En aquest sentit, en la convicció que el nostre món el copsem amb les estructures lingüístiques que usem, el llatí -i també en bona mesura, el grec- com a matriu del que parlem són també eines per al nostre present. El docent de llengües clàssiques contribueix a la mateixa formació lingüística amb **l'etimologia**, el coneixement del lligam dels mots catalans o castellans amb el grec. I contribueix a l'ús més específic del català si empra com a eina el diccionari català/grec, o si la llengua instrumental és el català.

-Per l'atenció als **nouvinguts** es prefereix fomentar des del centre la comprensió i comunicació en català per tal de dotar aquests alumnes d'eines que facilitin al màxim la seva integració.

-Un recurs especial complementari molt adient per l'Aula Acollida, en què es parteix moltes vegades d'un coneixement zero del català, és ensenyar **cançons** en català i cantar plegats. Es buscarien peces que puguin ser del gust de l'edat dels alumnes.

-En general, per **convidar l'alumne** a usar el català en les manifestacions acadèmiques es pot emprar l'argument de la *competència lingüística*. Dir: «no es tracta que el català t'agradi o no, ni que et resulti més simpàtic o no, sinó que forma part de les competències que un alumne ha d'adquirir en el nostre país». Els alumnes solen respondre bé quan es planteja com un «**repte**» l'opció d'usar el català o no en una tasca escolar: «... és que per ventura es conformen amb tenir més mancances respecte d'altres ciutadans d'altres municipis...?» «És que a Montcada 'no se li ha de demanar això' o 'no mereix això' o 'no val la pena demanar-li l'esforç'?»; o fins i tot «és que aquí no hi ha prou nivell ni interès per intentar-ho?» etc...

4.1.3. Entre professors i pares

-Cal atendre en català també, sempre sense forçar la situació, als *pares d'alumnes*, almenys d'entrada en les **entrevistes** particulars i en la mesura que es pugui mantenir el diàleg.

-Les **reunions col·lectives** amb pares, siguin xerrades en jornades de portes obertes, presentacions del curs, reunions de tutoria, de nivell, o xerrades d'informació de sortides etc. s'han de fer en català. També aquí el centre s'exhibeix com en un aparador i es mostra als pares que aquí els fills seran tractats amb garantia de coneixement suficient del català.

-En aquesta línia, cal presentar els informes, **comunicats** oficials o notes als pares en català, siguin de la direcció, del tutor o de qualsevol professor.

4.2. La competència lingüística del castellà

-La percepció general dels professors del centre i dels departaments de llengua en particular és que, el treball sobre qualsevol llengua es pot millorar i queda feina per fer, que el **lèxic** tendeix a empobrir-se, la **sintaxi** a simplificar-se, i que en l'expressió escrita trobem força **construccions**

deficients. Tanmateix, com l'enquesta mostra de forma aclaparadora, els nostres alumnes estan més acostumats a sentir parlar castellà i a usar-lo en tots els àmbits. No sembla pas que aquest avantatge en l'ús repercuteixi en tenir unes competències excel·lents en llengua castellana.

-Aquí no es recolliran tots els aspectes de l'ensenyament-aprenentatge que ja prescriu la normativa, ni tampoc el seu desplegament curricular en el Departament de llengua castellana, sinó només alguns aspectes transversals que afecten un projecte compartit de centre. La major part dels punts que hem inclòs en aquest apartat del castellà afecten també al català i les llengües estrangeres, però ja hem dit que l'índex d'aquesta part del projecte no pot seguir la mateixa pauta perquè les necessitats són diferents. Si per al català emfatitzen el *desideratum* d'ampliar-ne l'ús, en aquest apartat subratllem el bon ús del llenguatge: per això parlarem aquí de la comprensió lectora, de l'expressió oral i escrita, etc., però és clar que el bon ús de la llengua ha de ser objectiu arreu.

-En particular, el centre vetlla perquè els departaments lingüístics treballin en una bona comunicació per tal d'aprofitar les **estructures lingüístiques comuns**, en especial entre el català i el castellà, i des d'una coordinació planificada poder treure el màxim rendiment a l'ensenyament d'aquestes competències lingüístiques.

-El centre recull i fa seva la reclamació dels departaments de llengües que tots els professors se sensibilitzin i donin **importància a l'aula** a les qüestions lingüístiques, i aquesta cura val en especial -i en un altre sentit que ho era pel català-, per la llengua castellana on l'ús massiu podria encobrir les deficiències.

-La normativa indica molt clarament que la llengua oficial d'ensenyament-aprenentatge «normalment emprada» és el català (LEC, art. 11) i tots els professors han d'acreditar el seu nivell de competència en català. Malgrat això, quan es dona el cas que algun professor empra el castellà com a llengua vehicular, o quan alguns materials de classe són en castellà, s'ha d'aprofitar aquesta circumstància per poder aportar el domini de la llengua que té el docent en la construcció de la **competència lingüística del castellà** justament des de la seva matèria.

-Com ja s'ha dit, atesa la gran importància del vehicle lingüístic, el Centre pot **fer servir hores de matèries optatives** per reforçar o completar les hores de dedicació de les matèries comunes de castellà i català. En l'actualitat, per ex., a 1r i a 2n d'ESO tenim una hora més de castellà i una hora més de català.

-En fi, les mancances es troben en **tots els aspectes** de la competència lingüística i els objectius s'adrecen a millorar tots ells.

4.2.1. Lectura i comprensió lectora

-Sense dubte la pràctica de la lectura i la comprensió lectora és el vehicle de tot altre coneixement i els esforços s'han d'adreçar en primer lloc a fornir una bona base.

-Hi ha acord de centre que ha de practicar-se la lectura a classe i amb aquest fi s'ha elaborat un «Pla de lectura de centre» (PLEC) al qual ens remetem.

-De totes formes, no es deixa d'indicar des dels Departament de llengües la importància cabdal de

fer **llegir en veu alta a classe**, fer-ho sobretot en matèries de lletres però idealment en *totes* les matèries. El centre fomenta que també s'aprofiti qualsevol ocasió en què estiguem davant d'un text escolar per llegir en veu alta, ja sigui la classe de tecnologia, d'educació física, de ciències experimentals...

-El PLEC preveu més dirigidament **hores de lectura a classe**, sigui de novel·les programades pels departaments, sigui de textos de preferència dels alumnes o de llibres que es troben repartits per tot el centre en els armariets de cada aula. Aquestes hores poden ser de **lectura individual silenciosa**, tot fomentant al mateix temps el recolliment i el silenci, o de **lectura pública** amb comentaris o sense ells.

-A banda d'incentivar la lectura en veu alta a classe, els professors han de recomanar també la **lectura en privat**, a casa o fora de l'escola en general, fins assolir nivells acceptables.

-En algunes matèries i en funció de disponibilitat horària cal anar a la **biblioteca** per tal de prendre contacte amb els llibres, adonar-se del sistema de classificació i organització dels volums en prestatges i zones. La nostra biblioteca Elvira Montes obre a l'hora del pati i dues tardes a la setmana i està a disposició dels alumnes ja sigui per treballar o simplement gaudir de la lectura.

4.2.2. Expressió oral i escrita

-L'**expressió oral** falla en tots els nivells: abunden els discursos poc coherents, el lèxic molt pobre, la sintaxi errònia. La pràctica docent ha de prendre consciència d'aquestes mancances i assumir la seva millora en tots els nivells.

-Així, cal aprofitar també la pràctica docent per fomentar l'**expressió oral**. La recomanació s'adreça més explícitament a les matèries i professors que no acostumen a fer-ho. Incorporar el bon costum de fer expressar en veu alta els alumnes després de l'explicació no només és una bona retroacció que permet adonar-se de fins quin punt han captat el missatge sinó una pràctica d'expressió pública.

-Potser les mancances en l'**expressió escrita** no són més greus que les de l'expressió oral, i potser en són només la conseqüència, però es palesen i queden **objectivades** documentalment. Potser perquè en tenim fixació o constància escrita ens semblen normalment les més greus. Segurament, cal atacar en els dos fronts a l'hora, en l'expressió oral i en l'escrita.

-Totes les matèries fan ús en un moment o altre de l'expressió escrita. El centre demana que totes les matèries i professors **parin atenció** a les redaccions, missatges escrits, respostes d'exercicis, i que tinguin cura de corregir les formes més incorrectes o almenys de fer notar que una **expressió incorrecta** dona una pobre imatge del seu emissor, dificulta la comunicació i l'obtenció de les fites que el missatge es proposa.

4.2.3. Alguns hàbits de l'expressió

-En aquest sentit de treballar l'expressió en totes les seves dimensions, el departament de llengua castellana promou que no s'abandoni la **cal·ligrafia**, tot fent ús dels quaderns de cal·ligrafia per als alumnes que calgui, com p. ex. els alumnes dels grups PIM.

-En els primers cursos cal instal·lar l'hàbit en l'alumne d'escriure bé el seu **nom** als exàmens -amb noms i cognoms-, amb els accents adequats, l'ús de les majúscules, la correcta escriptura de noms compostos...

-Sol ser una pràctica clàssica que no s'hauria de perdre treure punts per **faltes d'ortografia** en els dictats. En la mesura del possible es demana que altres departaments trobin la forma de tenir en compte les faltes ortogràfiques en la seva avaluació.

-En els exercicis cal copiar els enunciats o **incorporar la pregunta** en l'enunciat de la resposta.

-En els darrers anys, davant de la massiva presència d'Internet, es fa molt necessari emfatitzar que l'elaboració dels treballs escrits no sigui un simple **retalla i enganxa**, sinó una autèntica **elaboració**, és a dir, una incorporació d'un saber als coneixements de l'alumne.

-Pel mateix motiu, cal demanar que es **facin a mà** les redaccions i totes aquelles recerques que a més d'obtenir una informació externa, calgui elaborar-la o construir un discurs.

4.3. La competència en llengües estrangeres

La interconnexió econòmica, cultural i social dels països del món actual, l'anomenada **globalització**, l'extraordinària **mobilitat** de persones, mercaderies, informació i productes culturals en el nostre present, exigeix -potser més que aconsella- ser competents en més llengües que la nostra nativa. Ens trobem sovint com a requisit el domini de l'anglès per tenir accés a un **mercado laboral** que no coneix fronteres. O ens trobem en situacions de **tracte** amb persones o institucions la relació amb les quals passa per una llengua compartida. Ens trobem amb **informacions** sobre béns de consum, productes culturals o d'oci, formació tècnica etc. que arriben en anglès. Ens trobem, fins i tot sense moure'ns, en la nostra pròpia comunitat, amb immigrants, refugiats, tècnics o professionals estrangers de tots els rams, turistes o visitants, a vegades de llocs ben diversos, la comunicació amb els quals ens demana una **llengua comuna**.

-Si pensem a més en què la nostra realitat escolar inclou alumnes de **distintes procedències**, la comunicació amb una llengua comuna resulta una exigència concreta per a solucionar situacions en el dia a dia. Així, la «comunicació» en llengües estrangeres no és només una mena de metodologia de classe amb què aprendre la llengua sinó una necessitat d'ús pràctic que s'imposa moltes vegades.

-Constatem que, per la pròpia evolució històrica del conjunt del món, aquesta llengua comuna hagi resultat ser ara l'anglès la major part de les vegades. Per tot plegat, sembla una conseqüència inevitable que en el nostre centre l'alumnat cursi **l'anglès** com a primera llengua estrangera al llarg de tot l'ensenyament secundari obligatori i del Batxillerat.

-Ara bé, els alumnes tenen la possibilitat d'ampliar els seus coneixements amb una segona llengua estrangera. El centre manté el **francès** com a segona llengua. Es poden adduir com a motius d'aquesta tria en general les mateixes característiques de la interconnexió de l'economia i cultura mundial. «L'aldea global» ens demana, en realitat, ser competents en *quantes més* llengües millor.

Però en particular la tria se suporta en l'extensió del francès en el món i en el seu pes cultural i històric (pensem en la bibliografia universitària en el terreny de les humanitats que resulta més assequible en francès); també és una bona raó la proximitat geogràfica amb França que fa fàcil trobar-se en una situació comunicativa on valgui la pena conèixer la llengua. En l'actualitat, en el nostre centre, el francès es cursa a 3r d'ESO (2 h. com a optativa), a 4t d'ESO (3 h.) i a 1r de batx. (4 h.).

-En les actuals circumstàncies el francès té una presència petita en el nostre centre però en l'altre extrem, en el límit superior de presència, el centre contemplaria la doble titulació del **BachiBac** com un *desideràtum* al qual tendir.

-Des d'aquesta sensibilitat de permetre obrir horitzons als nostres alumnes, i donada una situació ideal de disponibilitat de recursos, el centre oferiria gustós altres llengües estrangeres com **italià** o **alemany** o alguna altra -tal com ja s'havia fet en algun curs del passat-.

-El centre estableix criteris perquè la **programació** de llengües estrangeres s'estableixi a partir d'activitats d'aprenentatge que són rellevants i globals, integren reptes lingüístics i cognitius, requereixen l'ús de la llengua i tenen una estructura seqüencial de construcció del coneixement.

-El centre preveu **agrupaments** de diversa tipologia (individual, en parelles, en grups reduïts o desdoblaments). Es preveu de manera més estable els desdoblaments i grups de nivell d'anglès al 4t d'ESO, sobre tot per atendre la part de pràctica oral de la llengua. El centre sovint demana reflexionar sobre el procés i el resultat final assolit després d'una proposta anual. També es dona resposta a la diversitat amb un seguit de mesures que cal detallar en cada curs escolar. Però, a tall d'exemple, dir que l'alumnat nouvingut és atès a l'aula d'acollida durant el període d'integració i d'aprenentatge de la llengua catalana, però també s'intenta que gaudeixi d'almenys una hora setmanal d'anglès en la qual se'ls introdueixen conceptes bàsics.

-Sovint s'ensenya la llengua estrangera a través de la **cultura del país** (cultura anglosaxona o francesa), ja que conèixer la llengua implica el coneixement de trets i fets culturals vinculats a les diferents comunitats dels seus parlants. Aquest fet afavoreix la comprensió de la realitat social que es viu, el respecte, el reconeixement i l'acceptació de diferències culturals i de comportament, promou la tolerància i la integració i ajuda a comprendre i respectar tant els trets d'identitat com els diferencials.

-El Departament de llengües estrangeres proposa una metodologia basada en la **teoria constructivista** i en un **enfocament comunicatiu**. Veiem-ne els dos aspectes.

4.3.1. Construir el coneixement de la llengua estrangera

-Pel que fa al **constructivisme**, entén el procés d'aprenentatge com un procés significatiu, en el qual l'alumne construeix el seu propi coneixement establint relacions significatives entre els seus coneixements previs i el nou contingut que s'ensenya.

-Per tal d'ajudar a l'alumne a construir/ reconstruir aquest nou coneixement, el professor haurà de tenir en compte el coneixement previ de l'alumnat i dur a terme un test de **diagnòstic** a l'inici de curs.

-El procés d'ensenyament-aprenentatge es veu com un procés de construcció o reconstrucció que implica fer **hipòtesis** i equivocar-se, i on els **errors** dels estudiants es veuen com a eines valuoses per millorar l'aprenentatge.

-El procés d'ensenyament-aprenentatge ha d'estar acuradament planejat per tal d'assolir els objectius però, alhora, ha de ser flexible i ajustar-se a les necessitats que puguin anar tenint els alumnes. Per tal d'identificar-les, el professor haurà d'observar i per això també és important tenir en compte l'avaluació formativa.

4.3.2. La llengua estrangera, mitjà de comunicació

-També es proposa un **enfocament comunicatiu** basat en l'ús de la llengua i la comunicació. L'alumne ha d'adquirir les **competències bàsiques** integrants de la **competència comunicativa** (competència gramatical, de discurs, sociolingüística, estratègica, i sociocultural), tant pel que fa a desenvolupar les destreses **receptives** (en la classe d'anglès, els «listening and reading») com les **productives** (els «writing and speaking»).

-En aquest sentit, les activitats i tasques d'ensenyament i aprenentatge es presentaran sempre dins d'un **context** comunicatiu.

-Els aspectes **afectius** són importants en el procés d'aprenentatge. S'ha de crear un ambient de respecte, on els alumnes se sentin integrats i per aquesta raó és important treballar les actituds, els valors i normes. La **motivació** també és part essencial de l'aprenentatge. Una manera de motivar als alumnes és donant-los tasques o activitats adequades al seu nivell (ni molt fàcils ni massa difícils).

-Per tal que l'alumne pugui desenvolupar la seva competència comunicativa, cal que assimili les **regles gramaticals** de la llengua estrangera i el vocabulari necessari. Els punts següents despleguen aquesta idea.

-Cal transmetre als alumnes un **vocabulari** útil i necessari per a comunicar-se en la llengua; introduir l'ús d'**expressions** típicament angleses o franceses a través de diàlegs entre personatges de la mateixa edat que els estudiants; fomentar la comprensió de la **gramàtica** l'ús de la llengua de forma correcta, sobre la base de explicacions clares i progressives.

-Cal traslladar als alumnes aspectes de la **cultura** anglosaxona o francesa i propiciar una comparació amb la seva pròpia cultura a través de seccions específiques de cultura, aspectes de la vida diària i **costums**, aportació de **textos** del món real (diaris, revistes, noticiaris)

-Cal proporcionar als alumnes eines per a **expressar-se** (oral i escrit) sobre temes que els resultin interessants i motivadors.

-Cal donar als alumnes la oportunitat de reciclar i **repassar** el vocabulari i les estructures que van aprenent així com **avaluar** el seu propi progrés utilitzant exercicis d'auto-avaluació.

-Cal contribuir que els alumnes **gaudeixin** de les classes de llengües estrangeres amb un material engrescador: cançons autèntiques, exercicis que incloguin jocs, mots encreuats... i materials multimèdia o online (TIC)

-Cal animar els alumnes que esdevinguin millors estudiants d'idiomes pel seu **propri compte**, tot sabent emprar les **eines multimèdia** (TIC) cada cop més accessibles a tothom.

4.3.3. Anglès com a llengua vehicular

-El centre ha valorat molt positivament l'experiència prèvia d'introduir l'anglès com a **llengua vehicular** en la impartició de matèries no-lingüístiques. Això es va fer seguint iniciatives de professors d'altres seminaris com educació física i física i química.

-És voluntat del centre assumir aquesta pràctica de forma sistemàtica i incorporar l'anglès com a llengua vehicular en matèries no lingüístiques: fer que, en la mesura del possible, incloguin i articulin el seu ús en la matèria que es tracti.

-D'igual manera, amb menys exigència formativa per al professor però amb la seva pròpia quota d'eficàcia per a tots, cal afavorir o permetre que les matèries del currículum forneixin als alumnes algun tipus de **material en anglès**: textos, àudios o vídeos, consulta a webs, etc.

4.3.4. Places singulars. Marc normatiu.

Recordem que al Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, Article 5, *Projecte educatiu plurilingüe*, apartat 4, es diu: (...) D'acord amb el projecte lingüístic, els centres poden impartir continguts de **matèries no lingüístiques en una llengua estrangera**.

I en la Resolució ENS/1128/2016, de 26 d'abril, dels perfils professionals dels llocs de treball específics en centres educatius públics depenents del Departament d'Ensenyament i el procediment de capacitació professional per ocupar-los, trobem en el seu preàmbul algunes referències normatives més:

*D'acord amb l'article 5.2 del Decret 39/2014, de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el **perfil i la provisió dels llocs de treball docents**, la definició de cada lloc de treball docent específic ha d'establir el contingut funcional i els requisits de perfil propi, de titulació específica o de formació acreditada del lloc, adequats a les característiques individualitzades del lloc i a les seves funcions docents específiques, d'acord amb el projecte educatiu del centre i el projecte de direcció. En aquesta definició s'han d'atendre les **funcions docents** previstes a l'article 104.2 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i les especificacions de **continguts funcionals** i requisits addicionals de **titulació** i capacitació professional previstes a l'annex 1 del mateix Decret.*

En aquesta resolució ENS/1128/2016 trobarem com a annexos un seguit d'indicacions sobre **perfils professionals** que citarem en cada cas.

4.3.4.1. Plaça singular de francès i una altra matèria

És voluntat del centre mantenir la continuïtat del francès però això comporta una particular situació: d'una banda hi ha un volum considerable d'hores d'aquesta llengua, però de l'altra el volum no és suficient per tenir un professor a dedicació completa. Cal idear una estratègia si volem donar **estabilitat** al professor de francès i garantir la **continuïtat** del projecte. En aquestes circumstàncies queda justificada també la creació d'una **plaça singular** que pugui compatibilitzar l'ensenyament del **francès** i el d'alguna altra matèria. Aquesta altra matèria pot ser **l'anglès**: en part és més fàcil

trobar professionals de les llengües que les dominin totes dues; en part també resulta més simplificada l'organització del centre si aquest professor singular pot pertànyer al mateix departament. El mateix professor pot donar dues assignatures en un mateix nivell i això contribueix a reduir l'equip docent com indica la normativa.

Perfil professional

La Resolució ENS/1128/2016 conté unes descripcions dels perfils professionals dels llocs de treball docent específic en centres educatius públics. Pel que fa a aquest disseny de plaça singular de francès i anglès, ens interessa destacar l'apartat H, *Docència de dues especialitats docents a l'ESO* i del qual citem el següent apartat:

2. Descripció del lloc de treball docent específic amb perfil professional

2.1 Missió.

Impartir la docència de matèries curriculars d'ensenyaments a l'ESO assignades a dues especialitats docents, d'acord amb el projecte educatiu del centre, per tal de reduir el nombre de professorat que intervé en el grup d'alumnes i facilitar la coordinació en el desenvolupament del currículum.

2.2. Funcions docents específiques del lloc de treball.

- Impartir la docència de dues matèries curriculars.
- Promoure la interdisciplinarietat en la concreció de competències, continguts curriculars, criteris d'avaluació i activitats relacionades amb les especialitats docents del lloc.

A banda d'aquestes dues funcions genèriques que indica la normativa, entrarien en el nostre càlcul altres funcions més específiques:

- Fomentar i dinamitzar l'ús del francès com a instrument real de comunicació.
- Realitzar almenys un intercanvi anual amb alumnes francesos o un viatge d'estudis a un país francòfon.
- Capgirar la tendència de la demanda de l'alumnat en quant al francès com a segona llengua estrangera i consolidar en el futur la seva presència en el nostre centre.

4.3.4.2. Places singulars: matèries no lingüístiques en anglès

Per tal d'afavorir la presència de l'anglès en el centre com a llengua vehicular i, d'aquesta manera, donar una bona empenta a la millora de la competència lingüística en aquesta llengua, proposem la creació de **places singulars** de perfil lingüístic en llengua anglesa. Es tractaria d'un disseny en què diverses **matèries no-lingüístiques** del currículum s'imparteixin parcial o totalment en **anglès**, sempre sota la supervisió del Departament de Llengües estrangeres.

Les matèries que considerem més adients per iniciar aquest projecte són **música, visual i plàstica, tecnologia o educació física**. En qualsevol dels casos s'ha d'adequar *l'extensió o intensitat* de la comunicació en anglès a la diversitat de nivells que es poden presentar entre els alumnes.

Els motius de la preferència inicial per aquestes matèries és que no són instrumentals, però sobre tot, perquè tenen un fort component *sensitiu, aplicat o pràctic*; així, la llengua anglesa es pot recolzar amplament en el contingut i pràctica de la pròpia matèria i facilitar la introducció de lèxic i expressions sobre la marxa, de forma més intuïtiva. Per exemple, en connexió amb el contingut teòric és clar que en música s'ha d'escoltar i tocar música, en visual i plàstica s'ha de mirar i dibuixar o pintar, en tecnologia s'ha d'observar i manipular, i en educació física s'ha d'observar i exercitar el cos. De cara als alumnes, l'anglès es fa més assequible i proper a *l'experiència*, i les fórmules

lingüístiques es fan més fàcilment *significatives*.

Així doncs, el perfil adequat d'aquests docents ha d'incloure aquestes dues competències i per tant la titulació que exigeix el Departament i que garanteixi el coneixement de la matèria que es tracti i de l'anglès. D'aquesta manera aquests professors farien les classes de la seva matèria tot emprant l'anglès de manera *discrecional* però tendint idealment a la immersió.

El projecte preveu implantar-se progressivament, començant pel primer cicle. Quan hi hagi experiència del funcionament per al 1r cicle, es valorarà la conveniència de continuar per al 2n cicle.

Perfil professional

La Resolució ENS/1128/2016 conté unes descripcions dels perfils professionals dels llocs de treball docent específic en centres educatius públics. Per aquest disseny ens interessa destacar l'apartat A, sobre el *Perfil lingüístic en llengua estrangera: aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera (anglès, francès, italià, alemany)*, del qual citem el subapartat 2.2:

2. Descripció del lloc de treball docent específic amb perfil professional

2.1 Missió.

Augmentar la competència lingüística de l'alumnat en una llengua estrangera mitjançant l'aplicació d'una metodologia d'ensenyament i aprenentatge integrat de contingut i llengua, d'acord amb el projecte lingüístic del centre.

2.2 Funcions docents específiques del lloc de treball.

- Impartir docència d'àrees o matèries curriculars no lingüístiques en una llengua estrangera.
- Coordinar la tasca docent amb el professorat de llengua estrangera amb l'objectiu de planificar conjuntament la programació d'aula de les diverses matèries.
- Organitzar i executar les accions necessàries per impulsar l'ús de la llengua estrangera que correspongui d'acord amb el projecte lingüístic del centre.

A la llista de funcions de la normativa, afegim que, per al cas de la música es demana un professor que entengui la matèria de manera que pugui emprar-se per la **dinamització cultural** del centre; p. e. amb la creació d'una coral per alumnes, o amb participacions musicals en la diada de St. Jordi o en altres actes públics en els quals la música contribueix a crear comunitat.

4.3.5. Altres línies d'actuació

4.3.5.1. Ampliació de l'experiència comunicativa

-El centre propicia a més que hi hagi **intercanvis** amb altres instituts estrangers de parla anglesa o francesa. Propicia i afavoreix les **sortides** d'estudis a l'estranger, els viatges de coneixement de la cultura francesa o anglosaxona.

-En una situació de disponibilitat de recursos és un desideràtum del centre poder comptar amb **auxiliars de conversa** (persones que venen a les classes de llengua estrangera per donar conversa

als alumnes). Una aplicació d'aquesta idea que resulta fàcil de pensar és que l'AMPA contracti una empresa que envia un o dos professors al centre per fer conversa amb els alumnes. En la mateixa línia fomenta la participació en **projectes** d'anglès o francès.

4.3.5.2 El projecte e-twinning.

Existeix la voluntat de col·laboració amb altres projectes que es puguin proposar des d'altres centres, per exemple amb projectes via eTwinning.

eTwinning és la comunitat de centres escolars d'Europa. Va néixer el 2005 com a la iniciativa més important del Programa d'aprenentatge *eLearning* de la Comissió Europea i des del 2014 forma part d'*Erasmus+*, el programa de la Unió Europea en matèria d'educació, formació, joventut i esport. El seu Servei central de suport està dirigit per *European Schoolnet*, una associació internacional de 31 Ministeris d'educació europeus que promouen l'educació als centres escolars.

Ofereix una plataforma als equips educatius (professors, directores, bibliotecaris, etc.) dels centres escolars dels països europeus participants, per a comunicar-se, col·laborar, desenvolupar projectes educatius. Promou aquesta col·laboració emprant les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

El portal *eTwinning* és el principal punt de trobada i lloc comú de treball. El portal proporciona eines en línia per a que els docents endeguin projectes, comparteixin idees, intercanviïn les seves millors pràctiques.

<https://www.etwinning.net/es/>

4.4. Pla de Lectura de Centre (PLEC)

La importància de la lectura és indiscutible. Entre d'altres coses, obre la porta d'entrada al coneixement i a la formació. És per això que la nostra societat s'ocupa i es preocupa que els seus membres aprenguin a llegir i a escriure. De fet, el seu ensenyament ha estat objectiu prioritari de totes les escoles, les d'ara i les d'abans, les d'aquí i les d'allà; sigui per comprendre una llei o per gaudir amb un poema d'amor; per llegir en un pergami o en una pissarra digital...

Com a professors ens correspon -moral i professionalment- vetllar perquè tots els alumnes siguin no només lectors, sinó lectors *competents*. I en aquest sentit, podem afirmar que aquesta responsabilitat ha de ser compartida entre tot el professorat d'un centre.

A l'Institut Montserrat Miró i Vilà, ja fa uns anys que s'han anat desenvolupant diferents actuacions amb la idea de millorar la competència lectora dels nostres alumnes, però potser no sempre hem estat capaços de recollir-les o coordinar-les de manera òptima. És per això que vam elaborar una primera part del Pla de Lectura de Centre (PLEC). El Pla complet hauria d'esdevenir una guia de treball que incorpori estratègies per avançar en la competència lectora, la competència informacional i el gust per llegir de tot el nostre alumnat.

Tot i que en aquest document es desenvolupa només el *gust per llegir* en el primer cicle de l'ESO, hem d'entendre'l com el punt de partida per a la futura elaboració d'un PLEC més complet que inclogui els tres eixos i sigui d'aplicació per a tot el centre.

Caldria prèviament situar aquest PLEC en el context de la vida del nostre institut. És un centre que té més de 45 anys d'història amb una plantilla fins ara molt estable i que ha anat treballant seguint una inèrcia i una manera intrínseca de funcionar coneguda per la major part del claustre de professors. Però en els darrers 6 anys, aproximadament, hi ha hagut canvis en la plantilla: jubilacions, trasllats, canvis en l'equip directiu així com incorporació de nou professorat que ha propiciat nous enfocaments. S'han iniciat nous projectes i s'ha vist la necessitat de posar per escrit el què s'està fent. Quant al PLEC, val a dir que ja s'havien realitzat actuacions en diferents moments, sota el paraigües del programa d'*Innovació Educativa Puntedu* o sota el *Pla de Millora*; actuacions que durant els darrers cursos havien quedat una mica descuidades i que es va trobar necessari reprendre.

Així doncs, fruit de diferents casuístiques, es va trobar el moment i l'equip amb la motivació per iniciar aquest PLEC, donant continuïtat i sentit a la formació inicial que havien fet tant el responsable de la biblioteca escolar com altres professors. Es va comptar amb el recolzament de l'equip directiu i, especialment, de la coordinació pedagògica.

4.4.1. Competència lectora (saber llegir) i competència informacional (l'aprenentatge a través de la lectura)

Es detecta que tret de les àrees de llengües i les activitats d'alternatives no hi ha una consciència pedagògica compartida entre l'equip docent basada en estratègies encaminades a millorar l'aprenentatge de la lectura. Creiem que seria bo consensuar una línia d'actuació compartida i assumida per tot l'equip docent, amb uns objectius clars, estratègies i procediments que ens serveixin de guia per tal que l'alumnat progressi en la capacitat de llegir textos i imatges més complexos.

A nivell d'aprendre a través de la lectura detectem que es treballen estratègies i procediments per part de gran part del professorat però manca una coordinació entre nosaltres i per tant un criteri unificat efectiu que orienti l'alumnat i l'ajudi a progressar en aquest eix.

4.4.2. L'hàbit lector i el gust per llegir

El PLEC ens dona l'oportunitat de fer una interessant reflexió com a col·lectiu ja que cal, com a docents que volem transmetre uns coneixements, no oblidar com d'essencial serà per un futur ciutadà adquirir un bon hàbit lector i gaudir amb aquestes lectures.

Ja hi estem incidint de forma explícita a través de les activitats d'alternatives però, arran de la diagnosi, considerem que caldria implicar-hi altres matèries així com consolidar-ho amb altres activitats tot potenciant la col·laboració amb la biblioteca pública, l'apadrinament, recomanacions de llibres des d'àrees no lingüístiques, etc.

4.4.3. Procés seguit per a l'elaboració del PLEC

-Durant el curs 2013-14 una professora de l'àrea de llengües rep un curs d'assessorament de com dinamitzar una biblioteca escolar i com conèixer millor el programa *E-Pèrgam*, amb el suport de l'equip directiu. Aquell curs el centre contempla la figura de coordinador de biblioteca, de tal manera que dota de recursos personals i materials.

-Durant el curs 2014-15 es crea una comissió de biblioteca formada per cinc professores amb l'objectiu de conèixer i materialitzar el Pla de Lectura de Centre.

-En el claustre d'inici de curs s'informa al claustre d'aquesta comissió i s'aprova dur-lo a terme durant el curs que s'inicia.

-Aquesta comissió va treballant seguint les pautes de la formació virtual en que participa.

-S'estableix un calendari de reunions periòdiques per comentar els materials i les tasques de la formació.

-Un cop recollides totes les dades ens repartim la feina per fer la redacció final del PLEC, que evidentment revisem finalment entre tots.

4.5. Recomanacions per redactar amb claredat

El Centre proposa aquesta llista de recomanacions perquè els alumnes les tinguin en compte a l'hora de redactar:

-Prefereix les **oracions curtes** a les llargues. Les que superen les 25 paraules poden presentar dificultats de comprensió perquè depassen la capacitat humana de memòria de treball.

-**Ordena els mots** de la manera més simple, amb el subjecte a l'inici, el verb al costat i els complements i els incisos al final, de més curts a més llargs. Presenta més dificultats

Amb una hora de retard, el conferenciant, al vespre, va arribar amb avió

que

El conferenciant va arribar al vespre, amb avió i amb una hora de retard.

-Elimina repeticions i redundàncies. Els 41 mots de la primera frase poden ser transformats en els 24 de la segona amb el mateix significat (en rodona les paraules eliminades):

Un metge d'un gran hospital d'Alemanya provoca una forta polèmica en anunciar als mitjans de comunicació que ha enllestit un programa d'ordinador pensat per decidir quins malalts han de ser atesos amb prioritat segons les possibilitats de supervivència que tinguin.

Un metge alemany crea polèmica en presentar un programa informàtic que decideix quins malalts cal atendre amb prioritat segons les possibilitats de supervivència.

-Elimina les expressions buides i reiteratives, que fan de crossa o falca, com *a nivell de, en funció de, vull dir que, personalment*, etc.

-Elimina les paraules jòquer (com per exemple: *tema, informació, interessant, problema*) quan no tinguin cap significat rellevant o substitueix-les per mots més precisos. En lloc d'

És va tractar el tema de la seguretat

és millor

És va tractar de la seguretat

o

És va tractar de l'increment de la seguretat, o del cost o de la normativa, etc.

-Prefereix les **afirmacions** i els **verbs actius** als passius i a les negacions, que són menys habituals i poden presentar dificultats de comprensió. És més corrent

El cotxe el va retirar la grua

que

El cotxe va ser retirat per la grua.

I és més informatiu i clar

Em pensava que el policia acceptaria la prova

que

No em pensava que el policia no acceptés la prova.

-L'**estil verbal**, amb una proporció semblant de noms i verbs, és més viu i corrent que el **nominal**, que sol tenir més noms que verbs. Compara:

L'entrenador considera imprescindible que els nois analitzin abans el recorregut, que preparin detalladament el material alpí i que realitzin exercicis d'escalfament.

L'entrenador considera imprescindible l'anàlisi prèvia del recorregut, la preparació detallada del material alpí i la realització d'exercicis d'escalfament.

En l'estil verbal de la primera frase, els verbs (*analitzar, preparar, realitzar*) obliguen a especificar el subjecte de les accions (*els nois*). En canvi, l'estil nominal permet amagar aquest subjecte i donar a la prosa un grau superior d'abstracció.

4.6. Pautes per valorar l'expressió escrita

Els departaments de Llengua catalana i de Llengua castellana han promogut que el centre adopti unes pautes i criteris que ajudin a valorar l'expressió escrita dels alumnes i que es puguin treballar des de totes les assignatures. Creiem que és important fixar uns criteris el més uniformes possibles per ajudar a l'alumnat a assolir les competències d'expressió escrita i de presentació de treballs.

Per al 1r cicle

Bona presentació: és important demanar a l'alumne que faci una bona lletra i sigui ordenat i net en la presentació d'escrits.

Signes de puntuació: també cal fixar-se en si l'alumne puntuada adequadament (fer-li veure, per exemple, que no pot posar una *coma* entre subjecte i verb, que ha de separar clarament la informació amb *punts i seguit*, etc.).

Estructura de paràgrafs: hem de valorar si l'alumne sap dividir la informació en paràgrafs, si tots tenen una oració temàtica o principal i si la relació entre paràgrafs respon a una progressió lògica de la informació.

Ortografia: cal advertir-los sobre la importància de no cometre faltes ortogràfiques encara que en el primer cicle es pugui ser una mica menys estricte.

Per al 2n cicle

Bon ús dels connectors: cal fixar-se en si saben com han d'iniciar un escrit i quins connectors han d'utilitzar segons el tipus de relació lògico-semàntica que vulguin establir (causals, consecutius, etc.).

Resposta a preguntes: cal parar atenció en si saben reprendre el contingut de la pregunta cenyint-se a l'enunciat.

Definicions: hem d'explicar que s'han d'evitar els inicis de definició típics de "*és quan/ es cuando*", etc.

Ús de sinònims: cal que aprenguin a evitar les repeticions quan redacten i en aquest sentit caldria fer-los veure que hi ha sinònims als quals poden recórrer.

Ortografia: en aquest nivells el nivell d'exigència hauria de ser més alt.

5. Apèndix

5.1. Apèndix 1. Dades de l'Idescat sobre població de Montcada i Reixac

Segons lloc de naixement

Filtrem les segons el lloc de naixement de la població de Montcada i Reixac durant el període del 2000 al 2014 i obtenim els següents resultats:

	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta Estat	Estranger	Total
<i>Font: Idescat. Padró municipal d'habitants.</i>						
2014	22.523	8.993	13.530	7.398	4.473	34.394
2013	22.412	8.832	13.580	7.549	4.902	34.863
2012	22.114	8.668	13.446	7.654	4.921	34.689
2011	21.836	8.473	13.363	7.774	4.622	34.232
2010	21.343	8.205	13.138	7.839	4.474	33.656
2009	20.982	7.948	13.034	7.974	4.497	33.453
2008	20.638	7.680	12.958	8.157	3.955	32.750
2007	20.443	7.487	12.956	8.302	3.366	32.111
2006	20.363	7.331	13.032	8.521	3.269	32.153
2005	20.163	7.185	12.978	8.733	2.829	31.725
2004	19.846	6.980	12.866	8.874	2.233	30.953
2003	19.528	6.840	12.688	9.034	1.792	30.354
2002	19.338	6.719	12.619	9.181	1.134	29.653
2001	18.721	6.466	12.255	9.191	802	28.714
2000	18.145	6.354	11.791	9.246	561	27.952

Segons lloc de naixement, sexe i edat

Si filtrem la població segons lloc de naixement, sexe i edat a Montcada i Reixac el 2014

Edat	Catalunya			Resta de l'Estat			Estranger			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
<i>Font: Idescat. Padró municipal d'habitants.</i>												
De 0 a 4 anys	1.001	958	1.959	5	13	18	11	13	24	1.017	984	2.001
De 5 a 9 anys	1.042	980	2.022	19	11	30	46	47	93	1.107	1.038	2.145
De 10 a 14 anys	853	777	1.630	16	18	34	117	108	225	986	903	1.889
De 15 a 19 anys	662	635	1.297	11	20	31	172	132	304	845	787	1.632
De 20 a 24 anys	694	669	1.363	23	27	50	178	166	344	895	862	1.757
De 25 a 29 anys	762	767	1.529	52	61	113	156	243	399	970	1.071	2.041
De 30 a 34 anys	965	900	1.865	77	85	162	287	325	612	1.329	1.310	2.639
De 35 a 39 anys	1.232	1.199	2.431	93	93	186	367	317	684	1.692	1.609	3.301
De 40 a 44 anys	1.123	1.122	2.245	142	125	267	316	280	596	1.581	1.527	3.108
De 45 a 49 anys	947	894	1.841	216	267	483	223	225	448	1.386	1.386	2.772

Edat	Catalunya			Resta de l'Estat			Estranger			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
De 50 a 54 anys	677	594	1.271	400	424	824	147	148	295	1.224	1.166	2.390
De 55 a 59 anys	497	448	945	475	462	937	110	87	197	1.082	997	2.079
De 60 a 64 anys	292	292	584	427	465	892	44	58	102	763	815	1.578
De 65 a 69 anys	193	229	422	427	507	934	23	32	55	643	768	1.411
De 70 a 74 anys	116	155	271	367	416	783	11	18	29	494	589	1.083
De 75 a 79 anys	120	180	300	318	394	712	9	22	31	447	596	1.043
De 80 a 84 anys	104	180	284	206	330	536	12	9	21	322	519	841
De 85 anys i més	95	169	264	128	278	406	6	8	14	229	455	684
Total	11.375	11.148	22.523	3.402	3.996	7.398	2.235	2.238	4.473	17.012	17.382	34.394

Segons país d'origen i sexe

Si filtrem ara pel detall de país d'origen i sexe el 2014:

	Sexe		
	homes	dones	total
<i>Font: Idescat. Padró municipal d'habitants.</i>			
Europa	15.139	15.546	30.685
Espanya	14.777	15.144	29.921
Catalunya	11.375	11.148	22.523
Resta d'Espanya	3.402	3.996	7.398
Resta Unió Europea	263	292	555
Alemanya	26	23	49
Àustria	0	1	1
Bèlgica	3	1	4
Bulgària	15	31	46
Croàcia	0	1	1
Dinamarca	1	0	1
Eslovàquia	0	4	4
Eslovènia	0	1	1
Estònia	1	0	1
Finlàndia	0	1	1
França	45	52	97
Grècia	0	2	2
Hongria	0	0	0
Irlanda	3	2	5
Itàlia	26	16	42
Letònia	0	1	1
Lituània	1	2	3
Luxemburg	0	0	0

	Sexe		total
	homes	dones	
Malta	0	0	0
Països Baixos	10	9	19
Polònia	25	28	53
Portugal	43	41	84
Regne Unit	13	11	24
República Txeca	0	2	2
Romania	49	61	110
Suècia	2	2	4
Xipre	0	0	0
Resta d'Europa	99	110	209
Albània	2	0	2
Andorra	1	2	3
Armènia	6	5	11
Bielorússia	0	1	1
Bòsnia i Hercegovina	0	0	0
Geòrgia	3	3	6
Islàndia	0	0	0
Liechtenstein	1	0	1
Macedònia	0	0	0
Montenegro	0	0	0
Noruega	0	1	1
República de Moldava	11	14	25
Rússia	26	44	70
Sèrbia	0	2	2
Suïssa	4	9	13
Ucraïna	45	29	74
Resta de països	0	0	0
Àfrica	672	489	1.161
Algèria	15	3	18
Angola	2	0	2
Benín	0	0	0
Botswana	0	0	0
Burkina Faso	1	1	2
Burundi	0	0	0
Camerun	9	3	12
Cap Verd	0	0	0
Congo	4	2	6
Costa d'Ivori	1	0	1

	Sexe		total
	homes	dones	
Egipte	2	0	2
Eritrea	0	0	0
Etiòpia	0	1	1
Gabon	0	0	0
Gàmbia	13	4	17
Ghana	27	17	44
Guinea	5	4	9
Guinea Bissau	1	0	1
Guinea Equatorial	12	16	28
Kenya	0	0	0
Libèria	0	0	0
Líbia	1	0	1
Madagascar	0	0	0
Malawi	0	0	0
Mali	15	5	20
Marroc	503	394	897
Maurici	0	0	0
Mauritània	8	2	10
Moçambic	0	1	1
Níger	0	0	0
Nigèria	37	29	66
República Centreafricana	0	0	0
República Democràtica del Congo	0	2	2
República Unida de Tanzània	0	1	1
Rwanda	0	0	0
São Tomé i Príncipe	0	0	0
Senegal	13	2	15
Seychelles	0	0	0
Sierra Leone	2	1	3
Somàlia	1	0	1
Sud-àfrica	0	0	0
Sudan	0	0	0
Togo	0	0	0
Tunísia	0	1	1
Txad	0	0	0
Uganda	0	0	0
Zàmbia	0	0	0

	Sexe		
	homes	dones	total
Zimbabwe	0	0	0
Resta de països	0	0	0
Amèrica	873	1.158	2.031
Argentina	88	74	162
Barbados	0	0	0
Bolívia	40	82	122
Brasil	28	44	72
Canadà	0	0	0
Colòmbia	107	145	252
Costa Rica	0	0	0
Cuba	14	32	46
Dominica	0	0	0
El Salvador	9	10	19
Equador	297	351	648
Estats Units d'Amèrica	5	3	8
Guatemala	3	1	4
Guyana	0	0	0
Haití	0	1	1
Hondures	26	77	103
Jamaica	2	0	2
Mèxic	5	11	16
Nicaragua	3	6	9
Panamà	0	2	2
Paraguai	5	19	24
Perú	99	136	235
República Dominicana	38	63	101
Surinam	0	2	2
Trinitat i Tobago	0	0	0
Uruguai	30	24	54
Veneçuela	36	38	74
Xile	38	37	75
Resta de països	0	0	0
Àsia	326	188	514
Afganistan	0	0	0
Aràbia Saudita	0	0	0
Azerbaidjan	0	0	0
Bangladesh	2	0	2
Cambodja	0	0	0

	Sexe		total
	homes	dones	
Filipines	6	9	15
Iemen	0	0	0
Índia	19	8	27
Indonèsia	0	1	1
Iran	0	1	1
Iraq	1	0	1
Israel	1	1	2
Japó	0	1	1
Jordània	1	1	2
Kazakhstan	0	1	1
Kirguizistan	0	0	0
Kuwait	0	1	1
Líban	3	1	4
Malàisia	0	0	0
Mongòlia	1	1	2
Myanmar	0	0	0
Nepal	1	2	3
Pakistan	243	103	346
Corea del Sud	0	0	0
Corea del Nord	0	0	0
Singapur	0	0	0
Síria	3	1	4
Sri Lanka	0	0	0
Tadjikistan	0	0	0
Tailàndia	0	0	0
Turkmenistan	0	0	0
Turquia	1	0	1
Unió dels Emirats Àrabs	0	0	0
Uzbekistan	0	0	0
Vietnam	0	0	0
Xina	43	56	99
Resta de països	1	0	1
Oceania	2	1	3
Austràlia	2	1	3
Nova Zelanda	0	0	0
Resta de països	0	0	0
Total	17.012	17.382	34.394

Segons comunitats autònomes de naixement

Filtrem la població de Montcada i Reixac segons lloc de naixement per comunitats autònomes.

	Catalunya	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
2014	22.523	22.101	154	145	123
2013	22.412	21.995	144	148	125
2012	22.114	21.719	134	145	116
2011	21.836	21.454	133	140	109
2010	21.343	20.964	133	141	105
2009	20.982	20.597	126	146	113
2008	20.638	20.248	128	149	113
2007	20.443	20.048	137	147	111
2006	20.363	19.951	135	155	122
2005	20.163	19.756	129	158	120
2004	19.846	19.424	136	165	121
2003	19.528	19.105	132	169	122
2002	19.338	18.903	143	168	124
2001	18.721	18.294	141	164	122
2000	18.145	17.719	134	162	130

	Resta Estat	Andalú-sia	Aragó	Astúries	Balears	Canà-ries	Cantà-bria	Castella -M	Castella -Ll	C.Va-lència	Extre-madura	Galícia
2014	7.398	3.862	298	100	54	34	30	427	650	185	657	378
2013	7.549	3.942	308	100	52	31	30	447	663	181	667	379
2012	7.654	4.015	313	95	58	29	29	458	666	179	669	386
2011	7.774	4.071	320	97	61	29	27	469	670	198	683	388
2010	7.839	4.141	332	100	52	27	22	469	682	194	677	384
2009	7.974	4.218	343	100	52	25	22	472	700	194	691	394
2008	8.157	4.309	353	101	56	28	25	493	715	198	712	398
2007	8.302	4.382	369	102	53	24	28	511	726	202	724	385
2006	8.521	4.516	378	101	56	20	31	513	740	202	747	394
2005	8.733	4.643	404	116	50	17	31	518	754	206	762	390
2004	8.874	4.744	417	113	44	17	29	525	765	195	782	382
2003	9.034	4.850	416	114	33	17	30	533	785	195	795	390
2002	9.181	4.968	415	115	31	17	31	542	783	189	816	386
2001	9.191	4.997	420	106	34	16	31	544	774	193	823	367
2000	9.246	5.033	426	109	31	16	31	548	780	196	824	349

	Madrid	Múrcia	Navarra	País Basc	Rioja	Ceuta/Meli- lla	Estranger	Total
2014	145	337	27	81	14	119	4.473	34.394
2013	153	348	32	83	14	119	4.902	34.863
2012	155	351	30	87	15	119	4.921	34.689
2011	148	360	28	87	15	123	4.622	34.232
2010	141	364	28	93	15	118	4.474	33.656
2009	137	374	30	88	16	118	4.497	33.453
2008	134	380	32	86	19	118	3.955	32.750
2007	139	396	32	93	20	116	3.366	32.111
2006	137	420	31	94	18	123	3.269	32.153
2005	136	441	31	90	19	125	2.829	31.725
2004	132	457	32	91	19	130	2.233	30.953
2003	135	476	31	84	20	130	1.792	30.354
2002	126	495	32	79	22	134	1.134	29.653
2001	120	505	30	71	24	136	802	28.714
2000	122	518	32	71	23	137	561	27.952

5.2. Apèndix 2. Dades de l'Idescat de coneixement del català

Segons any d'arribada a Catalunya

Filtrem població de Montcada i Reixac que porta 2 anys i més segons coneixement del català i any d'arribada a Catalunya. Dades del 1996

	Població de 2 anys i més	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén
Sense canvi	16.404	16.025	13.629	12.975	8.577	379
Després de 1990	286	208	83	90	40	78
De 1990 a 1986	364	293	148	162	85	71
De 1985 a 1981	211	166	79	87	43	45
De 1980 a 1976	411	327	146	156	76	84
De 1975 a 1971	1.404	1.124	405	478	148	280
De 1970 a 1966	1.673	1.286	404	475	99	387
De 1965 a 1961	2.475	1.976	562	667	90	499
De 1960 a 1951	2.045	1.753	585	639	71	292
De 1950 a 1941	810	749	366	307	53	61
De 1940 a 1931	241	229	144	121	17	12
De 1930 a 1921	165	155	118	87	22	10
Abans de 1921	72	72	56	30	6	0

Font: Idescat. Estadística de població.

	Població de 2 anys i més	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén
Total	26.561	24.363	16.725	16.274	9.327	2.198

Segons coneixement del català i any d'arribada a Catalunya

1991. Filtrem població de Montcada i Reixac que porta 2 anys i més segons coneixement del català i any d'arribada a Catalunya. **Dades del 1991**

	Població de 2 anys i més	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén
Font: Idescat. Cens de població.						
Sense canvi	15.017	14.533	11.391	11.111	6.800	484
Després de 1986	426	297	120	132	58	129
De 1986 a 1981	401	314	115	160	68	87
De 1980 a 1976	609	486	181	226	102	123
De 1975 a 1971	1.529	1.186	328	483	134	343
De 1970 a 1966	1.872	1.423	359	528	111	449
De 1965 a 1961	2.530	1.930	409	649	84	600
De 1960 a 1951	2.077	1.749	482	564	77	328
De 1950 a 1941	837	754	274	307	48	83
De 1940 a 1931	243	220	137	91	8	23
De 1930 a 1921	194	187	128	96	24	7
Abans de 1921	96	92	72	49	12	4
Total	25.831	23.171	13.996	14.396	7.526	2.660

1986. Filtrem població de Montcada i Reixac que porta 2 anys i més segons coneixement del català i any d'arribada a Catalunya. **Dades del 1986**

	Població de 2 anys i més	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén	No hi consta
Font: Idescat. Padró municipal d'habitants.							
Sense canvi	13.995	12.464	8.808	8.952	4.302	1.116	415
De 1986 a 1981	228	111	30	42	11	109	8
De 1980 a 1976	490	326	83	125	39	158	6
De 1975 a 1971	1.604	1.029	214	383	93	541	34
De 1970 a 1966	1.822	1.178	259	398	62	631	13
De 1965 a 1961	2.635	1.828	338	550	59	788	19
De 1960 a 1951	2.117	1.684	471	578	50	412	21
De 1950 a 1941	967	886	356	350	42	73	8
De 1940 a 1931	312	290	170	143	24	21	1

	Població de 2 anys i més	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén	No hi consta
De 1930 a 1921	300	289	197	142	33	9	2
Abans de 1921	126	122	89	65	16	3	1
No hi consta	258	157	62	67	21	56	45
Total	24.854	20.364	11.077	11.795	4.752	3.917	573

Segons nacionalitat

Població de Montcada i Reixac de 2 anys i més segons coneixement del català i nacionalitat.

	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén	Població de 2 anys i més
--	----------------	--------------------------	--------------------------	----------------------------	-------------------	-------------------------------------

Font: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

El Cens 2011 inclou dades provinents d'enquesta. Els resultats han estat convenientment arrodonits i es mostren sense decimals. Per aquesta raó algun total pot no coincidir amb la suma de la seva desagregació per sexe, edat o territori.

Espanyola	28.625	21.559	23.457	16.017	874	29.500
Estrangera	2.795	1.069	1.722	767	1.199	3.995
Total	31.421	22.628	25.179	16.784	2.074	33.494

5.3. Apèndix 3. Models de l'enquesta a alumnes, professors i departaments del nostre centre.

ENQUESTA PER A L'ALUMNAT. Anàlisi del context sociolingüístic

Curs:

En les preguntes següents, marca amb una X la casella corresponent.

1. Quina és la llengua de la teva família:

	de la família	de la mare	del pare
Català			
Castellà			
Català i castellà			
Altres llengües*	<i>quines?</i>	<i>quines?</i>	<i>quines?</i>

2. Vas aprendre a parlar en:

Català	
Castellà	
Català i castellà	
Altres llengües*	<i>quines?</i>

3. Et consideres:

Catalanoparlant	
Castellanoparlant	
Totes dues coses	
Parlant d'altres llengües*	<i>quines?</i>

4. Creus que el coneixement que tens del català és:

	alt	acceptable	baix	escàs
Comprensió oral				
Comprensió escrita				
Expressió oral				
Expressió escrita				

5. Ús del català. On parles la llengua?:

	català	castellà	català i castellà	altres llengües quines?
A casa				
Al barri, al carrer				
Amb el professorat				
Amb els companys d'institut				
Amb els amics				
Amb desconeguts				
En les xarxes socials (Internet)				

6. Llengua de resposta

	contesto en català	contesto en castellà
Quan algú et parla en català:		
Quan algú et parla en castellà:		

7. En quina llengua uses els mitjans de comunicació següents:

	català	castellà	català i castellà	altres llengües
Llibres, còmics				
Revistes, diaris				
Música, CD				
Ràdio, Podcast				
Televisió				
Vídeo, DVD				
Programari				
Cinema				

ENQUESTA PER AL PROFESSORAT.

Anàlisi del context sociolingüístic per al Pla Lingüístic de centre.

En les preguntes següents, marca amb una X la casella corresponent.

Àmbit personal general

<i>Quina és la llengua habitual amb la teva família:</i>			
català	castellà	català i castellà	altres llengües
			<i>quina?</i>
<i>Vas aprendre a parlar en:</i>			

Et consideres:

més aviat catalanoparlant	més aviat castellanoparlant	totes dues coses

Llengua de resposta:

	contesto en català	contesto en castellà
quan algú et parla en català:		
quan algú et parla en castellà:		

Àmbit acadèmic

Independentment de la titulació sobre competència del català, valora subjectivament de 1 a 5 (menor a major) el grau de coneixement que tens d'aquesta llengua:

Comprensió oral	Comprensió escrita	Expressió oral	Expressió escrita

Sobre un total de 10 hores lectives estàndard marca quantes hores fas en cada llengua en relació als següents mitjans d'ensenyament-aprenentatge (ha de sumar 10 hores, però també es pot quantificar per pàgines de text emprades i considerar una mitja sobre 10 pàgs.):

	en català	en castellà	en altres llengües	total
en l'exposició oral de classe				10 h
llibres de text				10 pàgs.
exàmens, exercicis escrits				10 pàgs.
material complementari				10 unitats

Si vols afegir algun comentari sobre el material complementari o les unitats de mesura:

Quina llengua utilitzes preferentment quan parles en aquests àmbits:

	en claustre	en consell escolar	en les reunions amb pares
català			
castellà			

Ús de llengua de relació (espontàniament o fora de classe)

	amb els companys	amb els alumnes
amb més companys o amb més freqüència en català		
amb més companys o amb més freqüència en castellà		
a parts iguals		

Propostes del Departament de

Quin objectiu lingüístic us sembla el més necessari d'assolir? Podeu indicar-ne més d'un i, en aquest cas, fixar l'ordre de prioritats amb un número; també es pot indicar algun objectiu a títol individual. Si cal podeu annexar altres fulls.

(Per ajudar a refrescar idees que potser hem pensat en algun moment tenim alguns ítems citats abaix però ens podem pronunciar sobre qualsevol altre aspecte lingüístic).

Ítems sobre aspectes possibles d'un Pla Lingüístic

Sobre la llengua catalana o llengua castellana: llengua vehicular i d'aprenentatge/ De comunicació i de convivència / L'aprenentatge/ensenyament de la llengua: Oral / Escrita / Comprensió i expressió/ En les diverses àrees / Continuitat i coherència entre cicles i nivells
Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial / En cas de desconeixement de les dues llengües oficials / En cas de sud-americà de parla hispana / Atenció de la diversitat / Activitats d'incentivació de l'ús/ Avaluació del coneixement de la llengua / Materials didàctics
Llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe / informació multimèdia / usos lingüístics (situacions comunicatives)/ diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum / Llengua oficial i relació a les llengües d'origen

Sobre llengües estrangeres/ Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa / Desplegament del currículum / Metodologia / Materials didàctics/ Recursos tecnològics per a l'aprenentatge / L'ús a l'aula / Estratègies d'ampliació de l'oferta /Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera/ Projectes i programes plurilingües / Altres llengües oficials a l'Estat/ Llengües complementàries procedents de la nova immigració

En relació al Projecte Lingüístic de Centre

Organització dels usos lingüístics (llengua preferent en cada context) / Llengua del centre (rètols, cartells, murals etc.) / Documents de centre / Ús no sexista del llenguatge / Comunicació externa / Llengua de relació amb famílies / Educació no formal / Activitats extraescolars / Contractació d'activitats extraescolars a les empreses / Llengua i entorn
Plurilingüisme al centre educatiu / Actituds lingüístiques / Mediació lingüística (traducció i facilitació)
Organització dels recursos humans / El pla de formació de centre en temes lingüístics / Organització de la programació curricular / Coordinació cicles i nivells / Estructures lingüístiques comunes / Projectes d'innovació

INS Montserrat Miró i Vilà, Montcada i Reixac

Biblioteca escolar / Accés i ús de la informació / Pla de lectura de centre /
Projecció del centre / Pàgina web del centre / Revista / Exposicions / Xarxes de comunitats virtuals /
Intercanvis i mobilitat / Dimensió internacional del centre educatiu

5.4.2. Resultats comparats entre ESO i Batxillerat

					TOTAL					TOTAL					TOTAL
SUMA	28	257	82	38	405	45	262	41	36	384	39	261	39	0	339
%	6,914%	63,457%	20,247%	9,383%	100,0%	11,7%	68,2%	10,7%	9,4%	100,0%	11,5%	77,0%	11,5%	0,0%	100,0%
								MARE	PARE						
Per cada família	Cat-Cat						6,3%	CAT	CAT	21					
	hi ha		10,9				5,7%	CAT	CAS	19					
	famílies Cas-Cas						1,2%	CAT	BIL	4					
							3,6%	CAS	CAT	12					
Total Cat	28	9,82%					69,2%	CAS	CAS	229					
Total Cas	257	90,18%	9,2				4,2%	CAS	BIL	14					
Total	285						1,8%	BIL	CAT	6					
							3,6%	BIL	CAS	12					
							4,2%	BIL	BIL	14					
	CATALÀ	CASTELLÀ	CAT I CAST	ALTRES											
ESO	6,914%	63,457%	20,247%	9,383%	100,0%										
BATX	12,644%	57,471%	24,138%	5,747%	100,000%										
							100%	TOTAL		331					
GRUP	QUINA ÉS LA LLENGUA DE LA FAMILIA														
	DE LA FAMILIA					DE LA MARE					DEL PARE				
	CATALÀ	CASTELLÀ	CAT I CAST	ALTRES		CATALÀ	CASTELLÀ	CAT I CAST	ALTRES		CATALÀ	CASTELLÀ	CAT I CAST	ALTRES	
					TOTAL					TOTAL					TOTAL
SUMA	11	50	21	5	87	17	45	14	6	82	18	47	10	0	75
%	12,644%	57,471%	24,138%	5,747%	100,000%	20,7%	54,9%	17,1%	7,3%	100,0%	24,0%	62,7%	13,3%	0,0%	100,0%
								MARE	PARE						
Per cada família	Cat-Cat						14,9%	CAT	CAT	10					
	hi ha		3,7				10,4%	CAT	CAS	7					
	famílies Cas-Cas						0,0%	CAT	BIL	0					
							10,4%	CAS	CAT	7					
Total Cat	11	3,86%					55,2%	CAS	CAS	37					
Total Cas	50	17,54%	4,5				1,5%	CAS	BIL	1					
Total	61						1,5%	BIL	CAT	1					
							4,5%	BIL	CAS	3					
							1,5%	BIL	BIL	1					
							100%	TOTAL		67					

